

Vidor 31-4100 04-5100

Szerkesztőség
Arad, Acsev-palota.
Kiadóhivatal
Sulv. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)
(Aradi Nyomda Vállalat)
Sürgőnycim: Közlöny, Arad
Telefonszám:
Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN
Égész évre ... 600 Lej
Fél évre ... 300 Lej
Negyed évre ... 150 Lej
Havonta ... 50 Lej

Hirdetések díjazás szerint.
Megjelenik naponta reggel

Egyes szám ára 4 lej, vasárnap
5 lej. Buoreastiben 50 banival
több.

Egyenlő elbánást!

Eddig abban a boldog tudatban hajtottuk álomra a fejünket, hogy elsőosztályú állampolgárok vagyunk. Ez a magasztos érzés egyébként friss erőt adott akkor is, ha már az adófizetésben elfáradtunk és csak nagynehezen tudtuk megadni az államnak, ami az államé. Emelt fővel állítottuk oda fiainkat a sorozó-mérce alá, hogy szolgáljanak a román hadseregben más elsőosztályú román nyelvű állampolgárok fiaival együtt. Ha még ehhez hozzávesszük, hogy népszövetségi, népligai és emberi jog-ligai gyűléseken derék nagyjaink napnál világosabban bizonyították, hogy Romániában nincsen különbség állampolgár és állampolgár között, akkor helyzetünknek hű képét adtuk. Megjelent azonban most legújabbán egy agrár-rendelet, amely szépen megmagyarázza mindazoknak, akik még nem tudnák, hogy a határ mentén miképpen is kell értelmezni az agrártörvény végrehajtását. Így kell értelmezni: a román határtól számított tíz kilométeres zóna határmenti és ehhez csak román nemzetiségű román állampolgároknak lehetnek ingatlanjaik. A nem román nemzetiségű állampolgárok ingatlanai nyilvános árverés alá kerül és az árverés folyamán gondoskodás történik arról, hogy az ingatlan most már román nemzetiségű tulajdonos birtokába jusson. Bár a hivatalos stílushoz rendszerint kell egy kis magyarázat, ehhez nem kell. Olyan szépen és tömören mondja meg a rendelet, hogy mi a teendő, mi a cél és az ok, hogy nem is kell már kérdezni senkitől semmit.

Mi azért mégis bátorkodunk egyet s mást kérdezni a magas illetékesektől. Miért ez a megkülönböztetés? Hiszen az alkotmány, amely Romániának megváltozhatatlan alaptörvénye, nem ismer különbséget állampolgár és állampolgár között sem a kötelelességteljesítésben, sem a jogok élvezésében. Már most mi az igaz? Az alkotmány szerint a Népszövetségben mi is elsőosztályosok lennénk...

A magyarság új útja.

A szelídlelkű Monay Ferenc rendfőnök is küzdeni akar a magyarság igazáért. — Steigerwald Alajos és Arad magyar iparossága. — Két érdekes és egymástól különböző nyilatkozat.

(Saját tud.) Felrázni az alvó, tunya tömegeket, mondja jó Barabás Béla... Igen, fel kell rázni az embereket, hogy ne csak nézzenek, de lássanak is. Az új utra térni akaró erdélyi magyarság most szeretne megújodni. Lelkes emberek, fajukat szerető magyarok lelket akarnak verni az eddig passzív magyar tömegbe és ki akarják azt vinni a politika küzdőporondjára. Ehhez elvégre joga van az erdélyi magyar tábornak és különösen akkor kell hallatnia szavát, amikor az iskolájáról, egyházáról, színházáról, a nyelvről és a kulturájáról határoznak a törvényhozók az ő megkérdésük nélkül. A Közlöny, az erdélyi és bánáti magyarságnak ez a négyévtizedes igaz szószólója ankétot rendez hasábjain és sorra szólaltatja meg a sullyal bíró egyéniségeket: olyanokat, akiknek a szavára fel kell hogy figyeljen az alvó magyar tömeg. Eddig megszólalt Barabás Béla dr., a hivatásos politikus, az öreg harcos, aki agastyán fővel is kész kiállani a politika küzdőporondjára, ha fájáról van szó. Nyilatkozott Kintizig János volt főispán, a komoly szavú magyar ur. Ő is aktivitást, a tömegek egybekapcsolását propagálja és minden szavából árad a fajszeretet.

Ma két nyilatkozatot hozunk. Steigerwald Alajost, az aradi ipartestület elnökét kértük fel, mondana valamit a magyar iparosság nevében és dr. Monay Ferencet, a minorita-rend főnökét, sok-sok ezer római katolikus magyar lelki vezérért. Álljon itt a két nyilatkozat.

Steigerwald Alajos, az óvatos.

Steigerwald Alajos portréját főlöseges megrajzolni. Aradi, Ipartestületi elnök már husz éve és al-elnöke az iparkamarának. Idősebb ur, minden szavából a megfontoltság és higgadtság csendül ki. Az ő szavára felgyel Arad magyar iparossága, pedig itt nagyon sokan vannak iparosok. Hogy mit gondol bensejében, azt nem tudom, de hogy mit mond a megújulni akaró magyar aktivitásról, azt leírom:

— Arad iparossága ne mozduljon, éljen békességben és ne politizáljon. — Lassan, nyugodtan beszél, szavait valahogy visszaveri a kissé szűk iroda. — Dolgozni kell és főként sokat foglalkozni a köz-

gazdasági kérdésekkel, mert ez a mindennapi élet; a kenyér. Ennek a városnak kereskedő- és iparostársadalmá nem vágyakozik a politika göröngyös útjára. Ez kitűnik abból is, hogy a képviselőválasztáskor nem kimondottan politikust, hanem közgazdászt, az iparal és kereskedelemmel intenzíven foglalkozó embert küldött a parlamentbe. A képviselőválasztás alkalmával Arad magyar iparossága kilépett az aktivitás terére és impozáns többséggel megválasztotta azt, akit a Magyar Párt kijelölt. Ha szükség egy újabb választás alkalmával megint megmutatja erejét és összetartását, de a mostani időpontot igazán nem tartom alkalmasnak a politizálásra.

— De, elnök ur, Barabás és a többi mozgalomvezető nem mai politikus és ők tudják, hogy miért választották a mostani időpontot az intenzívebb aktivitásra?

— En Barabás Bédát és a Magyar Párt többi vezetőjét jó vezetőknek tartom és követem is őket arra az utra, amelyet kijelölnek. Ez kötelességem is. De, ismétlem, a gazdasági helyzet sokkal súlyosabb, mintsem hogy először ne az az kellene törődnünk.

Steigerwald kissé rezervált nyilatkozata érthető. Ipartestületi elnök és egy pár erdélyi ipartestületnek már elvették az autonómiaját... Ismétlem: csak azt irtam le, amit mondott, amit gondolt, az nem kerülhet a papírra.

A finomszavu minoritából keményszavu harcos is lehet.

Dr. Monay Ferenc római katolikus pap. A minorita rend főnöke. Finom arcél, magas homlok, intelligenciát kisugárzó szemek. Csendes modoru, előzékeny ember. Könyvbuvár. Tudomány, irodalom, klasszikus művészet, régi foliánsok, középkori hitvitázó doktorok avult írásai — ezek a barátai. És még egyet: sokat volt Rómában, a Vatikánban kedvelt ember. A beszélgetés a rendfőnöki szobában folyik le: A falakon ismert tizenhetedik századbeli német mesterek bájosan primitív festményei. Mindenütt egyszerűség, hangulat, disztináltan halk tónus és rengeteg könyv. Egyházi, irodalmi és tudományos, vegyesen. Monay Ferenc lassan beszél, de azután belejön, előbb forte, majd fortissimo:

— Kérem, mindjárt kezdetben kijelentem, hogy én nem foglalkozom politikával. Nem is ebből a szempontból, hanem tisztán az aradi, illetve az erdélyi magyarság erősödése szempontjából vélem szükségesnek, sőt hasznosnak a magyarság, illetve a Magyar Párt érvényesülését és a párt életre hívását. A trianoni békeszerződés utáni államnak juttatta Erdélyt és a Bánátot és a magyarság, amely egész ezeréves történelmének keresztül alapiában királyhű volt, az új alakulásból is levonta már a következtetéseket. *Bele tudott és bele is akar illeszkedni az új állami életbe, de fáját, nyelvét, vallását, kulturáját és hagyományait nem tagadhatja meg. Ha ezt tené, nemcsak önmagának lenne árulója, hanem az új államalakulatnak is értéktelen elemévé válna.* A gerinctelen puhányok a természetben sem alkotnak életképes rendet, míg az öntudatos, életerős multikat meg nem tagadó, jövőjükért tenni tudó egyedek és osztályok nemcsak önmaguk megáldanak, de életrevalóságukkal az egész természetnek hasznos szolgálót tesznek. És ha ez így van a természetben, miért ne volna így a mi életünkben is?

Fájó érzéssel gondolok...

— Legutóbbi, csehszlovákiai utam alkalmával volt alkalmam látni azt az élénk kisebbségi életet, amely Szlovenszkóban, a régi Magyarország egykori felvidékén folyik. *Bizony fájó érzéssel gondoltam arra, hogy nálunk mindehől vajmi keveset látni.* Az ottani vezetőkörökkel beszélgetve, örömeimnek adtak kifejezést, hogy bekapcsolódhattak a politikai életbe, mert hisz, mint mondták, *az ország jóléte attól függ, hogy kivétel nélkül minden polgára bele vigye érdeklődését a közéleti munkába.* Szlovenszkóban ez nem elköptatott politikai frázis, hanem reális valóság. *Nem hinném, hogy nálunk az uralmon levő többség vezetői másképpen gondolkodnának és ne látnák szívesen, ha a magyarság régi energiáját vissza szerezve, erőteljesebben venné ki részét a politikai életből.*

Leleszi a brevariumot és a küzdők sorába lép.

Az itt következő szavak olyan szépek és igazak, hogy minden magyarnak kitörölhetetlenül kell a szívébe vésnie. Hallgassuk csak:

— Ezért tartom hasznosnak sőt szükségesnek, hogy az erdélyi magyarság félretéve minden osztály- és valláskülönbséget, egy homogén táborba tömörüljön. *A magyarságnak, illetve ennek a politikai tömörülésnek a Magyar*

Pártnak meg kell mozdulnia, le kell rázni a mostani közönyt. A jelenben folyó, de a jövőre nyugon is kiható egyházi, iskolai és egyéb kérdések tárgyalásánál ki kell vennie a részét, hallatnia kell a szavát. A passzivitás itt óriási bűn, míg az aktivitás a magyarság érdekében elengedhetetlen.

Most jön a nagy fortissimo: — Amennyiben ehhez a munkához az én csekély erőmre is

szükség lenne, vallom és érzem, hogy ott leszek mindig a küzdők táborában.

Csend. A pap elhallgat. Pillanatra eszembe jutnak a páncélbaöltözött, törököt ölé régi magyar harcos papok: Tomory, Kapisztrán, Bakócz Tamás és a többiek... Ők karddal, késő utódjuk. Monay, szóval és hittel harcol a magyarságért. — Példát mutattak az elődök, ugyanezt teszik most az utódok is... (k. s.)

Lopják az aradi telefonhuzalokat.

Rablóbanda garázdálkodik Aradmegye környékén. — Négyezer lej az aradi posta kára.

(Saját tudósítónktól.) Az aradmegyei csendőrségek és az aradi államrendőrség karöltve folytat hetek óta nyomozást egy veszedelmes banda letartóztatására, melynek tagjai a telegráf póznákról leszerelik a huzalokat és ezzel óriási összegekkel károsítják meg az államot. A banda tagjai eddig az országutakon, távol a községektől garázdálkodtak, ujabban azonban vakmerőségükben annyira vetemedtek, hogy bemerészkedtek Arad közelébe is és az arad-ujaradi telegráfpóznákról lopták le a huzalokat.

A táviratleadásoknál és a telefonbeszélgetéseknél az utóbbi időben feltűnően sok zavar keletkezett. A postaigazgatóság kiküldte műszaki alkalmazottait, hogy a hibákat kijavítsák és a munkások azzal a meglepő hírrel tértek vissza, hogy a zavar oka az, hogy a bronz-huzalokat ellopták. Ilyen

lopások először Lugos és Karánsebes között történtek. Majd a vakmerő emberek áttették működési helyüket a Hegyaljára és előbb Pankota, majd Arad és Ujarad környékén garázdálkodtak. A postafőnökség jelentése szerint eddig a körletbe tartozó területeken négyezer lej értékű bronz huzalt loptak el.

A nyomozó hatóságoknak sikerült megállapítani, hogy egy számos tagból álló jól szervezett banda működik. Eddig több tanu jelentkezett, akiknek a vallomásaiból kitűnik, hogy a banda éjszánkánként dolgozik és őrszemeik megfigyelik a járőreket és ha gyanusnak találják, fűttyelt adnak, mire a póznákon dolgozó tolvajok elmenekülnek. Ha az arra járót nem találják gyanusnak, úgy tudtára adják neki, hogy a posta megbízásából javításokat eszközölnek. A vakmerő emberek teljesen felvannak szerelve a huzalok leszerelésére. Az e célra készített

kuszó szerszámmal felmásznak a póznákra és acél ollókkal vágják el a huzalokat, amelyeket a lent figyeiök azonnal felgöngyölttenek. A nyomozó hatóságok valószínűnek tartják, hogy a banda tagjai a postahivatali elbocsátott alkalmazottakból állanak. A nyomozást fokozott erővel folytatják és hír szerint rövid időn belül szenzációs letartóztatások várhatók.

Milyen a helyzete az erdélyi egyházaknak

A kelet-európai vallási kisebbségek védelmére alakult bizottság jelentése. — Szeptemberben kerül nyilvánosságra angol nyelven Londonban és Newyorkban

(Saját tudósítónktól.) Az 1921. évben Newyorkban megalakult „Comitée For Protection Of Religious Minorities Of Eastern Europe“ (A Kelet-európai Vallási Kisebbségek Védelmére Alakult Bizottság) tagjai ez év július havában utazták be Erdély területét, hogy a magyar és német protestáns (református, ágostai evangélikus és unitárius) kisebbségek helyzetét megvizsgálják. A bizottságnak Newyorkban megtartott alakuló ülésén annak idején az erdélyi kisebbségek képviselőiben dr. Boór Elek egyet. tanár, az erdélyi ref. egyház főgondnoka vett részt, akit a román kormány ezért a működéséért Romániából időközben ki is utasított. A bizottság Erdélyt bejárván, működésé-

nek befejeztével megjelent Bucarestben, ahol a román kormány a legnagyobb előzékenységgel fogadta őket, sőt tiszteletükre a külügyminiszter bankettet is adott. Mint értesülünk, a bizottság terjedelmes jelentést készített azokról a tapasztalatokról, amelyeket az erdélyi protestáns kisebbségek helyzete tekintetében a helyszínen szerzett. Ez a jelentés, melyet angol nyelven a világ közvéleménye elé ohajtanak bocsátani, szeptemberben nyilvánosságra kerül.

Az osztatlan nagy érdeklődést és várakozást főképen az a tény magyarázza, hogy még 1920-ban egy tisztán unitáriusokból álló amerikai bizottság járt az erdélyi unitárius egyházak helyzetének megvizsgálása céljából Erdélyben, s ez az unitárius bizottság 1921-ben adta ki ugyancsak angol nyelven terjedelmes jelentését, mely az erdélyi unitáriusok helyzetét tarthatatlannak és elviselhetetlennek jelentette ki. Az összes romániai lapok erélyesen cáfolták a jelentés adatait, sőt maga a román kormány is nyilatkozott és elfogultnak, s a tényekkel meg nem egyezőnek minősítette az amerikai unitáriusok megállapításait. Annál nagyobb érdeklődés előzi meg a fenti szervezet Erdélyben járt bizottságának most készülő jelentését, mert ez fogja eldönthetetlenül bizonyítani vajjon az unitáriusok megállapításai helyesek voltak-e.

A mai női divat.

(Marcel Prévost új könyve. — A pápa a szemérmellen női divat ellen.)

Irtta: dr. Gabos Jenő.

A Margueritte-regények megjelentése óta a francia könyvpiac legnagyobb szenzációja Marcel Prévost legújabb műve: „Nouvelles lettres à Françoise ou la jeune fille d'après guerre“. („Ujabb levelek Françoise-hoz vagy a háboru utáni fiatal leány.“) A „Demi-Vierges“ és a „Vierges Portes“ világhírű írója nemcsak kényes témák díszkrét, finom megbeszéléséhez ért, de, mint az asszonyi lélek alapos ismerője, a leánynevelésről is írt nagyon komoly és megszívlelendő műveket. E körbe tartozik a „Lettres à Françoise“ című könyve, melyet 1900-ban Françoise unokahugához írt. E mű folytatásaként jelentkezik most legújabb munkája, melyben a háboru utáni fiatal leány lélekrajzát adja. Külön fejezetet szentel a mai női divatnak és azt szarnoknak jellemzi, mert divat még sohasem kötötte annyira guzsa a nő gondolkozását és akaratát, mint mai nap. A nő nem lehet jó feleség, nem lehet gondos anya, mert legfőbb gondja a mindenkor „szezonzerű“ új toilette megszerzése, bármily költséges is legyen az. Régen a ruházaton is fel lehetett ismer-ni, hogy ki melyik társadalmi osztályhoz tartozik: ma ez lehetetlen, mert a külvárosi munkásleány olyan szabású viseletben parádéz, mint a legelőkelőbb paloták urnői. Prévost szomorúan állapítja meg a divathajhászás

morális hátrányait. Azt mondja: „Az a nő, aki vakon követi a nagy szabóktól készült diktátumokat, anélkül, hogy ítéletet mondana helyességükről, más dolgokban is könnyen lemond arról, hogy a maga fejével gondolkozzék és irodalmi, művészeti tárgykörben is csak azt fogja nézni, mi a divat“. A túlságosan sok idő, amit a ruházatkodás gondjai foglalnak le, a háztartás és gyermeknevelés elhanyagolására vezet, emellett a nő mai ruházatkodása megbilenti a család büdtségének egyensúlyát, a férfi nem tudja fedezni felesége toiletteszámját. Prévost csodálkozik, hogy a divatmánia most éri el tetőpontját, most, midőn a nők anynyira küzdenek az egyenjogúságért. Ahelyett, hogy igyekezzenek a férfiak ruházatkodásának egyszerűségét követni, külön ruházatkodásukkal még jobban kidomborítják a két nem közti különbséget. „Egy divatos ruhában sétáló modern asszony eleven antifeminista plakát“, mondja ki a szentenciát Prévost és a francia akadémia „halhatatlan“-jának ez a határozott véleménynyilvánítása megérdemli, hogy asszonyaink és leányaink gondolkozzanak rajta.

A divatörület és főként a szemérmellen öltözködés a Vatikán figyelmét sem kerülte el. A pápa felkérte az olaszországi nőegyletek vezetését, hogy küzdjön egy szerényebb, egy szemérmesebb ruházatkodás érdekében. A pápa szavának visszhangja támadt Franciaországban és az amerikai Egyesült Államokban is. A párisi érsek utasítására a düspökök egy-

másután bocsátják ki körleveleket, melyekben nemcsak eltiltják hűveiket a kivágott és karméliküll ruhák viselésétől, de egyházi bűntetéssel is sújtják az ellenszegülőket. Amerikában pedig a nők nemzeti tanácsa, mely 700 ezer tagot számlál, a legkérlelhetőbb harcot határozta el a sok meztelenség mutató divat ellen.

A mai női divat jellemző vonásai: a nitott kebel és a meztelen kar. Az előbbi ismert volt eddig is, az utóbbi, az estélyi toiletteket nem számítva, új dolog. Vajjon mit szólna a mai divathoz egy madagaszkári nő, aki „oua se gondolva engedni láttatni azt, amit nálunk a legjobban rejtegetnek, de meghalna a szegyéntől, ha fedetlen kellene hagynia karját.“ (Stendhal.)

A mai divathoz tartozik a pizsamaviselet is. Ez arra mutat, hogy a nők valami különleges vágyat éreznek a nadrágviselés után. Hogy mivel különb a nő nadrágban, arra aligha tudna valamelyik nő választ adni. Elfelejtik, hogy a szoknya a nő méltóságát s nem alárendeltségét jelenti, amit Chesterton a következő, ritka szellemes és igen találó mondásával igazol: „Mikor a férfiak nagy pompával és nyomatékkal akarnak fellépni, mint bírák, papok és királyok, szoknyát vesznek fel, a nő méltóság fiasszu, uszályos ruháit. Az egész világ szoknyakormány alatt áll, mert még a férfiak is szoknyát hordanak, amikor kormányozni akarnak.“

Bár a közmondás azt tartja,

hogy a divatnak mindig igaz van, elvitathatatlan, hogy a divat sok különlegességet is termel. A meztelen kar, az uccán, nyilvános helyeken harisnya nélkül való megjelenés, az alsószochnya melőzése és az átlátszó ruhák viselése, a fürdőhelyeken pizsamában való járás-kelés mind csak oly szokatlan, a feltűnést és a rendkívüliséget betegesen kereső viselet, mint például az 1788-l. Bécsből kiindult divat: mikor Vigano asszony, a híres táncosnő, teherben volt, a hölgyek csakhamar mind betéthással jártak „à la Vigano.“

Ha már most elmélkedünk a női mai divathajhászára felett és keressük az okokat, miért vágyódnak a nők mindig újabb és újabb toilette után, miért törekednek a feltűnésre és miért nem hántja őket a test egy részének meztelen hagyása. — több okot tudunk megjelölni. Az egyik ok a nők husága: minden nő különbözik akar föltűnni, mint a másik. Egy második ok: a férfi meghódításának vágya, a nő természetében bennrejlő óhaj és szükség, hogy a nő testét a férfi megkívánja. Egy harmadik ok: a szemérmélet csökkenése, amit a háboru hozott magával.

Hasztalan emeli fel azonban a pápa tiltó szavát a meztelenség túltengése ellen, és hiába dörögnek az irodalom halhatatlanjai a szemérmélet csökkenése miatt, a nők sohasem hagytak és ezentul sem hagynak beleszólást divat ügyekbe.

Itélt a szebeni hadbíróóság.

A sibiui hadbíróóság kihirdette ítéletét a temesvári összeesküvési pörben. — Wingert Vilma ötszertendei fogházat kapott, a többieket felmentették.

(Saját tudósítónktól.) Részlete sen ismertettük azt a rendkívül érdekes bünpört, amelyet több egy heténél tárgyal a sibiui (nagyszebeni) hadbíróóság és amelynek vádlottai temesvári ismert emberek, kiket összeesküvéssel és kémkedéssel vádoltak. A hadbíróóság, mint már jeleztük mára végzett a bünpör anyagával, s ma hirdette ki az ítéletet. A tárgyalás mai utolsó napjáról a következőket jelentí tudósítónk:

Délelőtt kilenc órakor nyitotta meg a tárgyalást Florescu ezredes a 35. tüzérezred parancsnoka, delegált tárgyalási elnök. A bíróság tagjai: C. Brătioianu, az Aradon állomásozó 12. huszárezred őrnagya, Pravila százados ugyancsak a 12. huszárezredből, C. Popescu az aradi hadkiegészítő parancsnokságnál szolgálatot teljesítő őrnagy és Conduratiu százados, ugyancsak az aradi hadkiegészítőől. A vádat Stănescu őrnagy, királyi biztos képviselte, míg a védelmet dr. Körner József temesvári, dr. Grăma, dr. Baltaretu és dr. Căfănciu sibiui ügyvédek látták el. Szuronyos katonák vezették be a vádlottakat a zsufolásig megtelt tárgyalási terembe. A fővádlott Wingert Vilma viasszápadtan, teljesen megtörténül le a vádlottak padjára, Östreicher, aki a fogságban súlyos szervi szivbajt szerzett, fáradtan foglal helyet, míg a többi vádlottak: Sunthausen, Falb Gyula és Chambré egykedvűen várják a bíróság ítéletét. A vád és védbeszédek már tegnap elhangzottak, most a bíróság csak tanácskozássra vonul vissza. Az ítélethozatal tartamára az elnök felüggeszti a tárgyalást, majd rövid idő múlva ismét bejönnek a bíróság tagjai és Florescu ezredes általános figyelem közepette felolvassa az ítéletet.

A hadbíróóság csak részben látta beigazoltnak a Wingert Vilma ellen felhozott súlyos vádakat és tekintettel büntetlen előéletére, öt évi javítófogságra ítélte. Östreicher és Falb Gyula vádlottaknál nem látta beigazoltnak az összeesküvés, kémkedés és árulás vádjait és ezért őket felmentette. Csupán az utlevélkihágásban találtak őket bűnösnek s ezért ügyüket áttették a polgári bírósághoz, ebben az esetben a temesvári járásbíróósághoz. Sunthausen és Chambré János vádlottakat egyáltalán nem találta bűnösnek a bíróság és ezért őket a vád és következményei alól felmentette. A vád

lottak Wingert Vilma kivételével megnyugodtak az ítéletben, Wingert Vilma felebbezett. Az ügyész szintén megnyugodott az ítéletben. Az összes vádlottakat azonnal szabadlábra helyezték. Wingert Vilma, miután öt évre ítéltek

Felségfolyamodványt irt egy volt aradi kereskedő.

Az őszi királylátogatás érdekes epilógusa. — Sérelmei orvoslását kéri az uralkodótól.

(Saját tudósítónktól.) Az elmúlt év novemberében történt, az aradi királylátogatás idején, mint ismeretes, Aradon és Aradmegyében a hatóságok szigorított renddel kezéseket léptettek életbe. Így az aradmegyei Nádla községben is a csendőrség buzgón igyekezett eleget tenni a rendelkezéseknek, s a biztonsági intézkedések során a többek között felidéztek Freund Zsigmondot, Nagylak egyik leggazdagabb és legtekintélyesebb kereskedőjét is, aki azelőtt Aradon lakott — a csendőrségre. A csendőrpáncsnok kijelentette a kereskedőnek, hogy a királylátogatás idejére őrizetbe helyezze. Freund Zsigmondnak aki nagylaki születésű, s így ezen a címen román állampolgár minden tiltakozása hiábavaló volt. Harminchat óra hosszat volt őrizetben a csendőrpáncsnokságon, dacára annak, hogy mint aradmegyei születésű és illetőségű kereskedő ellen teljesen szokatlan volt a túlszigoru ellenőrzés. A kellemetlen fogságból való kiszabadulása után Freund Zsigmondnak első dolga volt, hogy a megyei székhelyre Aradra utazzék és a vármegyei házában pa-

el, előrehaladott súlyos tüdőbajára való tekintettel engedték szabaddon. Az ítélet általában mindenütt nagy megnyugvást keltett, annál is inkább, mert a hadbíróóság ugyszólván sorba rombadöntötte a hivatásos agent-provocateurok által emelt fantasztikus vádakat és a nagy szenzációvá felült összeesküvési és kémkedési ügyet való értékére szállította le.

naszt tegyen a tulbuzgó csendőrközégek ellen. Panaszát feljelentés formájába foglalta és benyújtotta az alispáni hivatalba, majd mint aki jól végezte dolgát, megnyugodva visszatért lakóhelyére. Hetek, hónapok multak el azóta, Freund Zsigmond azonban panaszára választ még nem kapott, nemhogy orvoslást. Végül elfogyott az Aradon is széles körben ismert Freund Zsigmond türelme, s elhatározta, hogy mint román állampolgár okvetlenül orvoslást keres az ellene elkövetett súlyos sérelemért. Leült íróasztalához és — felségfolyamodványt irt. Terjedelmes írást, amelyben elejétől végig teljes részletességgel elmondta különös esetét, el, az őt ért sérelmet, s végül arra való hivatkozással, hogy mint tartalékos főhadnagy a román hadseregbe való felvételét kérte, a trón zsámolya elé járult szerény írásával s a legmagasabb helyről, magát az uralkodót kérte alattvalói tisztelettel és hódolattal, hogy sérelmére megfelelő orvoslást kapjon. A felségfolyamodvány sorsa elő azok, akik Freund Zsigmond érdekes akcióját ismerték, nagy érdeklődéssel tekintenek.

Az áldetektívno bünei.

Ujabb és újabb feljelentések érkeznek naponta a szélhámos-asszony ellen.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi államrendőrség nyomozó osztálya napok óta Ilován Györgyné bűnlajstromának összeállításával foglalkozik. A tanukihallgatások állandóan folynak és a beidézettek megdöbbentő vádakat sorakoztatnak fel az asszony ellen. Kiderült többek között, hogy a jól megtermett asszony veréssel kényszerítette gyenge beteges férjét, hogy szélhámosságaihoz segítséget nyújtson és azokat, mint detektív próbálja el is simítani. Az asszony kényszerítésére több helyen jogtalan házkutatást tartottak és ilyenkor ami kezeügyébe esett, azt magával vitte vagy arra kényszerítette áldozatait, hogy pénzt és ékszert adjanak neki. Az ilyen ál-

detektív portyázásoknál arra is nagy gondot fordított az asszony, hogy fiatal, gyenge leánygyermekket kerítsen hálójába. Ez több esetben sikerült is neki és mint kiderült, jó-néhány tizenhárom és tizennégy éves leány járt a lakására, akiknek testét áruba bocsátotta.

Ilován Györgynét ma ismét kihallgatta Jancu Traian a bűnügyi osztály főnöke. A néhány nap előtt még elegáns festett-arcú asszonyon ma gyűrött ruha van. Arcáról lekopott a festék és láthatólag nagyon megtört a rendőrségi fogda. A kézzelfogható bizonyítékokkal szemben mindent állhatatosan tagad. A tanuk szemébe mondják a súlyos cselekedeteket,

melyeket ellenük elkövetett; egyiket kékre verte, a másikat megszarolta, harmadiknak áruba bocsátotta testét, betegé tette és kidobta, de Ilováné makacsul tagadja mindezeket. A csekélyebb büncselekményeket hajlandó beismerni, a súlyosabbakat nem. A kihallgatások tegnap késő éjszakaiig folytak és az eddig felvett jegyzőkönyvek több mint száz oldalra terjednek.

Vetélkedés egy asszonyért.

Az első férj felholtra verte a másodikat. — Véres bonyodalom egy érvénytelen házasság körül.

Lippai tudósítónk jelenti: Még a forradalom idején történt, hogy Sevescu Juon kékesi földműves-családból származó paraszt fiu házajövén a katonaságtól, sürgősen meg akart nőszülni, mely azonban minden törekvése dacára sem sikerült, mert az anyakönyvvezetői tisztet ellátó jegyző a nép esetleges dühe elől elmenekült s így nem volt, aki az ifju párt összeadta volna. Végre is úgy oldotta meg a kérdést a falubeli lelkész, hogy összeadta őket, anélkül, hogy a házastársak polgárilag is megesküdtek volna. Így tán rendben is lett volna a dolog, ha nem jön közbe az, hogy a „férj”-nek be kellett vonulni a román hadseregbe s szolgálatot teljesítenie. Ezért az ifju pár csak rövid ideig, pár hónapig élt együtt, majd az asszonyka magára maradt. Egyedüllétét azonban nem töltötte tétlenül, mert az emberek suttogni kezdték, hogy ismeretséget kötött egy másik falujabeli legénnyel. Joschici Juonnal, aki elődjének házasságát érvénytelennek tudta, megkérte a nőt s annak rendje és módja szerint feleségül is vette. A katonaságtól hazatért „férj” meglepődött a dolgon, de nem volt mit tennie. — Belenyugodott az új házasságba, de bosszút forralt vetélytársa ellen. Az elmúlt tavaszor Sevescu a szántóföldön találkozott Joschicivel, egy hatalmas csákánnyal reátámadt s úgy fejbévágta, hogy vérbeborultan az eke szarvai közé esett és mindaddig ütötte-verte, míg azt hitte, hogy élet van a második férjben s amíg segítségül nem jött a szántásnát segédkező napszámos, kinek segélykiáltására előrohantak a mezőn dolgozó emberek, kik félholtan vitték haza Joschicit kétségbeesett feleségéhez. Tegnap lett volna ez ügyben a lipovai járásbíróóság előtt a tárgyalás, de a kihallgatott orvosszakértő véleménye szerint a tettes által okozott sérülések hat-nyolc héten belül voltak gyógyulók s ezért az ügyet további eljárás végett az ügyészséghez tették át.

Igmándi

kúrák otthon.

Hosszu élet, — jó kedély, — munkakedv

szoros összetűgésben áll a zavartalan anyacserevel. Emésztési hiányoknál reggelizés előtt fel pohár SCHMIDTHAUER-féle Igmándi keserűviz a gyomor és belek működésének biztos és természetes szabályozója. (Sok esetben elegendő már néhány evőkanállal is.) Kapható minden gyógyszerárban és jobb üzletárban. Az Igmándi nem tévesztendő össze másfajta keserűvizekkel. 4984-11

Amit Páris uccája ad...

Árusok mint akrobaták — „Zsebkönyvem, valódi Coty, Houbigant.” — A párisi uccai kereskedők fantasztikus trükkjei és reklámjai.

(Párisi levél.) Egy kis kéziköcsi forog be a mellékuccából a népes Boulevardra, két ember huzza, a harmadik tolja és a kocsit te tején kopott, ócska utazóböndök sárgállanak. A kis kéziköcsi ügyesen vitorlázik az autó- és teherautóáradatban, egy talpalatnyi szabad uccaszögletben megáll, a három ember felugrik a böndök mellé és az ucca szemelattára vet köződni kezdenek. Egy szempillantás alatt lehámlik róluk a ruha és ott állanak mind a hárman fekete, testhez álló trikóban, széles vállal, dagadt mellel, duzzadó izmokkal, mint három artista a cirkus porondján. A következő pillanatban az egyik már térdre ereszkedik és a másik kettő egyet len szökkenéssel a vállára pattan. A harmadik pillanatban már mind a hárman egymás vállán terpeszkednek, szétvetett lábakkal, az élő ember-gula, mely messze kimagaslik az uccai forgatagból.

Ekkor már sűrű embergyűrű veszi őket körül, sok bámulójuk és csodálójuk akad. Egy halk *Voi la!* s az első mutatvány véget ér. De nyomban követi a második és a harmadik, valóságos légtornász bravur, a közönség lelkesedik, a közönség tapsol.

A három feketetrikós mintegy vezényszóra abbahagyja a mutatványt és az ócska böndöket felnyitják, hogy tartalmukat klíritsék a kocsi tetejére. Zsebkendő, nyakkendő, gallér, harisnya, nadrágtartó és inggomb rejtőzött a táskák belsejében, mely mind eladó egy frankért és öt frankért (a legszebb, legvonzóbb és legszínesebb nyakkendő hét frankért!) s nyomban megkezdődik a vásár. Az uccai árusok artistamutatványára csak bevezetés volt, ügyes reklám, hogy felhívja a figyelmet az árura és a portéka közelébe csábítsa a vevőközönséget. Öt perc alatt sikerült eladni két nyakkendőt, három pár harisnyát és egy féltucat nyakkendőszoritót és inggombot. Aztán olyan gyorsan, mint ahogy jöttek, magukra kapkodják ruháikat és már gurulnak is tovább a kis kéziköcsival, elől két ember, aki huzza, hátul a harmadik, aki tolja.

Egy negyed óra múlva már a másik uccában kezdik előlről az egészet.

„Valódi Houbigant...”

Az Opera háta mögött egy kis teherautó áll és tetejéről egy kövér nő orditozik:

— Valódi Coty, D'Orsay, Houbigant! Negyedáron! Poudre, parfume, szappan! Az üzletben négy szer ilyen drága! De ötáron is eladól!

A kormánykeréknél borotválólan, züllött külsejű soffőr, idegesen figyel, egyik keze az önmindtón van, mint aki minden pillanatban el akar robbanni.

Az uccai járókelők érdeklődéssel állnak meg a teherautó körül és a sok holmit vizsgálják, gusztálják, kritizálják.

— Biztosan lopták! — mondja egy francia ur és tovább megy.

Idegenek is vannak itt, angolok, olaszok, amerikaiak. Az asszonyok nógatják a férfiakat, hogy vásároljanak.

A férfiak tétováznak, hátha hamisítvány!

Valaki vesz egy üveg parfümet. A rikácsoló, kövér nő személyesen nyujja át neki és zsekbrevágja a négy frankot. (Az üzletben az üveg ára tizenhat frank!) A vevőt mindenki kíváncsian figyel. Az izgatottan feltépi az ismerős csomagolást és előbujik az ismerős üveg. A fogával elvágja az aranyzsinórt, ami a dugót leköti és a parfümet szagolja. Megelégedéssel biccent a fejével.

— Valódi! — mondja halkán. — Kérek még két üveggel!

Ezt már nem bontja fel, csak zsekbrevágja és kifizeti. Aztán elűnik a tömegben. Egy kicsit nehezen tud keresztülvégődni a sokaságon, mert már huszan vásárolnak egyszerre. Poudert, illatszert, kölnivizet, szappant, Coty, Houbigant és D'Orsay gyártmányait.

Az asszony alig győzi őket ki szolgálni. Kétszáz frankot árul öt perc alatt. Még mindig ostromolják a vevők, mikor a teherautó már elindul és egy német asszony haragosan mondja a mellé álló urnak:

— Látod, mért nem tola kódtál ügyesebben! Elszalasztottuk a legjobb alkalmat!

Az autó akkor már messze jár s az egyik boldog vevő hangosan káromkodik, mert a gyönyörűen csomagolt dobozban poudert helyett újságpapír van. Természetes, hogy a többi dobozban sincs semmi. Csak újságpapír vagy ócska rongydarab. És az üvegekben viz. Közönséges, tiszta viz, még csak meg sincs festve! Csak az első üvegben volt igazi parfüme, de az első vevő az autósokhoz tartozott, azért tűnt el olyan hamar és olyan hirtelen.

Most már a nagy város tulsó végében járnak és ott csapják be a bolondokat és hiszékenyeket.

Az ucca a gyermeknek.

Ami pedig gyerekjátékokban ellepi az uccákat, az igazán csak a mesében van. Fából, pléből, papírból és szőrből készített babák,

autók és állatok. A legképrázatosabb választék, a legmodernebb és legraffináltabb technika! A legmeglepőbb két festett, kemény papírból vágott táncos, vagy boxoló. Ott hevernek ajultan az aszfalton. Aki árulja, egyetlen kézmozdulattal talpraállítja őket a járdáról és ugráltatja, táncoltatja a papírfigurákat. Mintha varázsvessző volna a kezében, úgy mozognak, az ő akarata után. Jobbra, balra, előre, hátra, amerre a mutatóujját kinyújtja. Pedig ez nem varázslat, egyszerű trükk csupán. A papírfigurák vékony acélróttal vannak szegélyezve és az uccai árusok kezé

ben mágnespatkó rejtőzik. — Az egész úgy hat, mint valami bűvészkedés, pedig milyen egyszerű! És öt frankért árusítják a papírfigurákat a mágnespatkóval együtt!...

... A szőrkatyák ugatnak, a szőrmacsák nyávognak és a taposó szőrnyuszik tízméteres gummiszínór végén ugrálnak. Olyanok, mint az elevenek. Pedig az eleven állatokat is itt találjuk, az uccai árusoknál, kis kölyökku-tyákat 10—20 frankért és sárgafoltos tengeri nyulakat 15 frankért, meg pirosszemű fehér egereket, kalickástól, 10 frankjával vesztegetve... (l. s.)

Elpusztul az ezeréves Magyarország..

Ady Endre megálmodta a világháború tragikus befejezését. — Hogyan lett a versfaragó diákból a magyarság legnagyobb költője.

(Saját tudósítókától) A nemrég Ady ünnepek alkalmából Fóris László tanár, aki valamikor a zilahi Wesselényi-kollégiumban tanított és tanára volt Ady Endrének is, érdekes visszaemlékezéseket adott közre a zseniális magyar költőről. A visszaemlékezések szerint Ady nem a csodagyermek fajtajából való volt. Eleinte önképzőkori verset írogató iskolás modorban, amelyeken érezhető volt az idegen hatás és csak az önképzőkori albumban jelentek meg. Ady első verse 1894. december 10.-én került az önképzőkori albumba. Tiszta egyszerűséggel megírt kis ballada volt Márkó királyról. Adynak ezt a versét így vezették be az albumba: Márkó király. (Ballada). Irta: Ady Endre, VII. gymn. o. tanuló. (Egyhangulag albumba vételre méltatott mű.) Jelige: „Az asszony ingatag.” A Szilágyság című lapban 1896-ban jelent meg Ady első verse. Hazafias vers volt a címe: „Március 20.” és aláírva nevének kezdőbetűi: A. E. Második versét: Yda, a harmadikat „Adieu Bandi” néven írta alá és csak a negyedik verse alá írta ki teljesen: Ady Endre.

Ady tiszta jeles tanuló volt, jószíű és gyorsan appercipáló. Érettségi bizonyítványában csupán a görögből és a természettanból volt jó osztályzata, a többi jeles volt. Amikor már ember lett belőle minden évben ellátogatott Zilahra tanáraihoz Ady, akik valamennyien barátai is voltak. A zilahi borpincék mélyén sok értékes órán át adta elő küzdelmeit az élettel, magyarázta terveit, főleg beszélt, sokat beszélt politikáról. Féltette, védte és támogatta Magyarországot. Néha makacs kétségbeesée lepte meg, mintha előre megérezte volna azokat a csapatokat, amelyek az országra szakadtak. Ember nem szenvedett annyit a magyarságért, mint Ady. Tépelődéseiben közelállott Berzse nyihez. A háború kitörésének napján Foris tanár vendége volt Zilahon. Délután kimentek Dobay Sándor tanár pincéjébe. Adyt megviselték ezek a napok. Reszketve gondolt arra, hogy Magyarország is háborúba sodródik.

Tudta és érezte szinte jósként, ennek a következményeit is. Mindennap kijárt Dobay szőlőjébe. Nem egyszer mondta:

— Most veszítjük el az ezeréves Magyarországot... Elpusztul a Nagy-Magyarország...

Akor még senki sem hitte. A tanárai nem sejtették még diákkorában Adyról roppant tehetségét. Az első „Versek” című kötete alapozta meg hírnevét, amelyről 1899-ben hosszú tárcában emlékezett meg a Szilágyság hasábjain éppen Fóris tanár.

Rablókat fogtak Halmágy mellett.

Halmágy-ról jelentik: A nagy-halmágy környékén garázdálkodó rablók utáni nyomozás most már komoly stádiumba jutott. Az utóbbi napokban történt, hogy a brádi és halmágyi csendőrség több embert tartóztatott le, akiket a rablásokkal meggyanusítottak. Tegnap pedig Kristyórról hoztak be három embert a halmágyi csendőrséghez, akiket a rablással gyanúsítottak, ugyanakkor még két embert, akikre pedig az orgazdaság vádját igyekeznek rábizonyítani. A letartóztatottak körömszakadtáig tagadtak, míg végre hosszas vallatás után ma az egyik rabló bevallotta, hogy több, Halmágy környékén elkövetett rablás terhel a lelkiismeretét. A csendőrök több károsult parasztagdát vonul tettek fel szembesítés végett, akik közül az egyik gazda határozottan felismerte a vallomást tevő rablóban azt, aki nála is rabolt. A többiek még mindig tagadnak, de a csendőrség pozitív bizonyítékokat gyűjt bűnösségük mellett és remélik, hogy rövid idő múlva az egész rettegett banda ártalmatlanná lesz téve.

A legolcsóbb és legjobb raglánok.
 férfi- és fiú ruhák

Szántó és Komlós
 cégnél. 5007

Alomkép lesz a barátságos meleg szoba.

Gondokat hoz a közelgő tél. — A téli fűtés problémája ólomsulllyal nehezedik az emberekre.

(Saját tudósítótól.) Szeptember vége van és a nyár utolsó napjai már előrevetik a szegény emberek téli rémét — a hideget. Az éjszakák, sőt az esték is hűsösek és szeptember közepére hosszantartó, a télbe csatlakozó hideget jósol a meteorológia. A családfentartók már összeráncolt homlokokkal, gondtól sötét szemekkel futkosnak, hogy biztosítsák a legszükségesebbet: a tüzelőanyagot. Romániában, ahol hatalmas szénbányák vannak, nem okozna nehézséget a téli tüzelőszükséglet fedezése, ha okos beosztással, hozzáértéssel aknáznák ki a szén. De nem így történik. A zsilvölgyi bányák dus kincseiből csak annyit hoznak napvilágra, amennyi az államvasutaknak szűkösen elég, a lakosságra senki sem gondol. Sőt a bányák egyre redukálják üzemüket, elbocsájtják a munkásokat, mert az állam nem tesz eleget vállalt kötelezettségeinek. Pedig ha megfelelő kőszén, vagy kőszén állana a fogvasztók rendelkezésére, a téli fűtés problémája nem nehezédne olyan elviselhetetlen sullyal az emberek millióira.

A helyzet ma az, hogy mindenki fával kénytelen fűteni, annak ára állandóan emelkedő tendenciát mutat. A fapiac jelenlegi szomorú helyzetéről egy fatermelő és egy fakereskedő alábbi nyilatkozata ad képet:

Kemény György.

a *Lomási Erdőnar Részvénytársaság* igazgatója a következő nyilatkozatot adta:

— A fatermelőket rendkívül súlyos és nehéz helyzetbe hozta a kormány legújabb rendelkezése, amelynek alapján Erdély nyugati részén is megkezdődtek az erdő-kisajátítások. A kisajátított erdőterületekért holdanként háromtízegyszáz lejt fizet az állam, ezzel szemben egy hold erdő értéke most husz—huszonkétezer lejtnek felel meg. Súlyosbitja a helyzetet még az, hogy a kormány a kisajátítások befejeztéig nem ad ki termelési engedélyeket és a már kiadott engedélyeket is visszavonja. A fatermeléseket még ott is korlátozza a kormányrendelet, ahol a kisajátítások veszedelme nem is fenyeget. A felterjesztett üzemtervezeteket a földművelésügyi minisztérium nem hagyja jóvá és a vágatási engedélyeket is bevonja. Ezeknek a rendelkezéseknek természetesen az lett a következménye, hogy az 1923. és 1924-es évben még az egyharmadrészt sem termeltük erdőinkben, mint a megelőző évben. A Körösvölgye ezelőtt tízezer vagont fát termelt évenként, ezzel szemben ebben az évben még kétezer vagont sem termelt. Mivel Arad és környéke tüzifa szükségletét a Körösvölgyében szerzi be és itt a termelési lehetőséget a kormány megnehezítette, az ezáltal beállott fahiány emeli a faárakat.

— Szomorú, hogy mi, a fatermelők is még teljes bizonytalansággal tekintünk a téli szezon elé. Ugy hiszem, hogy fainségről ilyen értelemben nem lehet beszélni, annyi azonban bizonyos, hogy tüzfűtésben nem lesz bőség és a faárak jelentékenyen fognak emelkedni.

Oravetz Miklós

aradi fakereskedő is súlyosnak mondja a fapiac jelenlegi helyzetét és a faárak drágulásának előidézéséért ugyanazokat a panaszokat sorolja fel, amelyet a termelő:

— A faárak állandóan emelkednek, mert napról-napra nagyobb árt fizetünk mi is a termelőknek. A jóminőségű gyertyánfát a téli

hónapokban ezer — ezeregyszáz lejtért árusítottuk kicsinyben, most nyáron, szezononként időben ezerháromezret lejtért árusítjuk. Ugyan ilyen arányú az áremelkedés a másodrendű cserfánál, amelynek 1060 lejről 1260 lejté és a harmadrendű bükkfánál, amelynek 960 lejről 1160 lejté emelkedett az ára. Kétségtelen, hogy a termelést gátló jelenleg érvényben lévő kormányintézkedések mellett újabb áremelkedés várható.

A termelés nagymértvű csökkentése folytán — szerintem — súlyos helyzetbe fog kerülni a közönség téli hónapokban. Formális fahiánytól tartok, aminek megakadályozását, — most a nyári szezon végén, amikor az elmulasztott termelést már nincsen idő pótolni — csak a tüzifaexport azonnali beszüntetésével gondolom megakadályozhatónak.

A mozi hőselért rajong a világ.

Ujból feltamadt a képes levelezőlap-gyűjtés divatja. — A fürge kis lapok áttörnek a határokat. — Ismeretlen üdvözlés ismeretlennek messzi földeken át.

(Saját tudósítónktól.) Ezt a korszakot bátran lehetne nevezni a képeslevelezőlapok korszakának is. Valami vad levelezőlap gyűjtési düh lángolt fel az emberekben, szériák forognak közkézen, a híres mozistarok, színésznők és színészek, politikusok s. zenészek már sorozatot képeznek és szerencsés az a gyűjtő, akinek például megvan egy teljes „mozinagyság sorozat.” Mig a gazdagok és tehetősebbek gyűjtőszendélyüket drága festményekkel, elhalt és élő mesterek remekeivel előgitik ki, addig a kevésbé tehetősek és a szegények a képeslevelezőlapgyűjtésre vetették magukat. A szegény varróleányok szobájában Rippl-Rónai és Iványi-Grünwald egy-egy festménye helyett az isteni Rodolfo Valentino vagy Harry Piel képeslapja függ és a kissé műveltebb szabólegény is sorra akasztja szobájában a bájos Mia Mayt, Fern Andrárt, Lucy Doraint és a többi híres szépséget. Új korszak alakult ki és ehhez igazodik az új tömegizlés is.

Eltűntek a szerelmesek képeslapjai.

Valamikor a könyvkereskedések kirakataiban hatalmas helyet foglalt el szerelmi fénykép. Rengeteg variációban borultak a szerelmes legények a szép lányok vállaira és viszont. Alattuk ott piroslott a szív és benne az obligát két sor: „engem soha el ne felejt”, avagy „gondolj rám a távolból.” Bájos galambok is röpködtek ezeken a képeslapokon, meg fűzfák, hajoltak szomorúan, azután erotikus táncmozdulatok, természetesen mindenütt ideálisan szép nők és férfiak. Ilven lapokat küldözgették a szerelmes fiatal emberek ideáljainak és az ideálok is csak ilyenekkel feleltek. Minden jobb polgárlakásban a nagy majolika vázában és az alpaca-tartóban egész halom ilyen képeslap volt és a rokon vagy a látogató akár órákig is gyönyörködhetett a szí-

veik, felier galambok, forró csökök, lázas ölelések és egymásra hajlások nagy tömegében. Ma ez már mind a múlté, ma:

a mozistarok urallják a világot.

Beszélgünk aradi papír- és könyvkereskedőkkel. Elmondják, hogy a mozi ugyszólván átformálta a közönség izlését. A régi szerelmes képeslapok, amelyekből rengeteg fogyott el azelőtt, ma már nem kellene senkinek sem. A megmaradt készlet a polcok mélyére került. Ma mindenki a mozi kedvenceit keresi. Van német széria, magyar gyűjtemény, francia teljes sorozat, amerikai egész és fél gyűjtemény. Vannak rendszeres gyűjtők, akiknek minden sorozat megvan, viszont mások minden rendszer nélkül, össze-vissza vásárolnak, mások megint csak nőket vesznek és megint mások csak férfiakat. Rengeteg fogy el a kis Jackie Cooganból, a bájos gyermekszínészből, a ki a közönség kedvence. Nagy táborra van még Harry Pielnek és Harry Liedtkének, azonkívül Roolpho Valentinonak, Fairbanksnak, Pickfordnak, Várkonyi Mihálynak és Petrovics Szvetiszlávnak. Most nagyon népszerű lett Harold Llyd (Ó), Fatty és Chaplin. Nem győznek eleget utána rendelni. A dicső multu Psylander már nem kell senkinek, Asta Nielsen is már csak a mult emlékein merengő gyűjtő veszi. Emil Jannings, Götzke, Gunnar Tolneas, Pearl White, Gloria Swanson, az amerikai szépség és a nagy Conrad Weith divatosak most. Természetesen mindegyikből egész csomó felvétele van forgalomban és boldog az, akinek minden megjelent képeslap megvan. Állítólag az ilyen teljes sorozatok sok pénzt érnek.

A magasabb művészetet kedvelők.

Ilyenek is vannak, ezek a képeslapgyűjtők gurmandjai. Ezek a híres zenészek arcképeit vásárolják: Liszt, Wagner, Mozart, Beethoven, Verdi a favoritok, ezekből sok fogy el. De vásárolják Bacht, Debussyt és Lehárt is. A szomoruzseregi Ády, Endre jól si-

került fényképe után készült képeslap is jó szezoncikk. Nagy keresletnek örvendenek az ugynevezett művészlapok. Ezek híres festmények után készült reprodukciók: Goya, Dürer, Rembrandt, Velasquez, Munkácsy, Lionardo, Raffael, Botticelli, Giotto, Sebastiano del Piombo, Palma Vecchio, Tizian, Manet, Claude-Monet, Courbet, Corot, Böcklin és Lenbach remekei után készült igen jó sikerült és szépen színezett jobbára német gyártmányú képeslapok és miután ilyen eredeti festményeket senki sem akaszthat szobájába, mindenki szívesen vásárolja a képeslap másolatokat és azokban gyönyörködik.

Erotika és pornográfia.

Az erotikus képek vetelednek a mozistarok képeivel, de azért még mindig az utóbbi a pálmá. A művészi érték, féltetők és csoportképek mindig találnak vevőre és ezeket szabadon is lehet árusítani, a művészetben nincsen erkölcsi elvárás. A pornográfikus képek kiszorultak az utcára, a zugkereskedelmbe. Este a vándorképeslapárusok gyakran szólitják meg az embert és titokzatosan a fülébe sugják: „Akar pikáns lapokat.” Ezek fantasztikus elképzelésű pornográfikus, többnyire egy színnyomású lapok, és párisi zugatelierek árasztják el velük a világot. Itt is van széria és ezeknek az ára meglehetősen borsos. A jobbízű közönség nem veszi őket, csak hajnaltájban, berugott palikra sózzák rá az élelmes árusok.

Szív küldi szívnek.

Az anizksz jelentősége ma már óriási. A gyűjtés valahogy közelebb hozza az embereket egymáshoz. Idegen országok soha nem látott emberei leveleznek egymással, esztendőig tartó képeslap-cserét folytatnak olyan emberek, akik talán soha nem is fogják látni egymást. És ez jól is van így! A háboru már elmúlt, a határok megnyíltak, a fürge képeslap átröli a sorompókon és megy az írott sor ismerlentől ismerlenthez: szív küldi szívnek szívesen...

— Az aradi róm. kath. főgimnáziumban a beiratások f. hó 5., 6., 9. és 10.-én tartatnak meg reggel 9—12-ig és d. u. 4—7-ig. Veni Sancta 21.-én reggel 9 órakor, utána ünnepélyes tanévnyitás. Az előadások 22.-én kezdődnek meg. A beiratások alkalmával a róm. kath. tanulók 500, a másfelekezetűek 560 lej beiratási díjat fizetnek. Az iskoldíjak a dráguláshoz mérten a tavalyiaknál magasabb összegekben később állapítatnak meg. Igazgató-ság.

Ertesítés.

Dr. Reményiné női kalap salonjába Arad, Strada Eminescu 12. (Deák Ferenc-ucca 12.) I. em. megérkeztek már a legújabb, és legmodernebb, modellek. Megtekintés kényszer vétel nélkül. Hivatalnok nőknek árkedvezmény. Javítások és átalakítások leggyorsabban, legolcsóbban eszközölhetnek. Dr. Reményiné nőikalap-salon Arad, Str. Eminescu 12. 5046

Pesti humor.

A szerződés.

Komédia tíz felvonásban.

Első felvonás.

(Szin Polgári Színház Igazgatósági Irodája, ahol az igazgató a Drámai Színház direktorával beszélget.)

Polgári igazgató: Bizony így van.

Drámai igazgató: Hja, hja, rossz szemünk lesz az idén. (Az ajtón kopognak.)

Polgári igazgató: Lehet!

Kovács (belép): Van szerencsém, Kovács Tivadár vagyok, eljöttem a szerződést megkötni, úgy ahogy tegnap telefonon ajánlottam, három és félmilliót kérek.

Polgári igazgató: Az ugyan sok. Kétfélmilliónál többet nem adhatok.

Kovács: Sajnálom, három és félmillió alul nem írom alá a szerződést.

Drámai igazgató (sugva Kovács-hoz): Szabad Kovács ur egy szóra...

Második felvonás.

Drámai Színház Igazgatója (kinn a folyosón): Nézze Kovács ur, ne kösse meg a szerződést a Polgári Színházzal. Én megadom magának a három és félmilliót.

Kovács: Rendben van. Holnap felmegyek önhez és aláírom a szerződést.

Harmadik felvonás.

(Szin Kovács lakása.)

Vidám Színház igazgatója: Bocsnat Kovács ur, hallom, hogy ön a Drámai Színházzal akar szerződést kötni. Ez egy marhaság! Mihez kezd maga három és félmillióval? Ötmilliót adok! Jöj ön hozzám!

Negyedik felvonás.

(Szin Faszínház Irodája.)

Direktor: Bocsnat Kovács ur, hogy idékérettem. Én tízenötmilliót fizetek önnek.

Ötödik felvonás.

(Köszínház igazgatósága.)

Igazgató: Nem szégyenli magát Kovács ur, egy olyan rozoga színházzal akar szerződni? Én huszat is megadnék magának.

Hatodik felvonás.

(Kis Színház.)

Igazgató: Én harmincat.

Hetedik felvonás.

(Nagy Színház.)

Direktor: Én negyvenötöt.

Nyolcadik felvonás.

Kovács: Mit vizsgálak jobbra, balra? Mit akarnak tőlem?

Kilencedik felvonás.

Dalszínház igazgatója: Semmit, semmit Kovács ur, csak írja alá nyugodtan, százmillió!

Tizedik felvonás.

(Világvárosi Színház.)

Igazgató: Remélem Kovács ur, hogy most már befejezte? Ha még valakivel szóba áll, szemenköpöm, megértette? Itt van másfélmilliárd előleg, gyűrje zsebre és jöjjön fel a színpadra!

Kovács (a színpadon): Itt vagyok.

Igazgató: Nos, beszéljük meg, milyen darabban önhajt fellépni?

Kovács: Ki?

Igazgató: Maga!

Kovács: Nem vagyok én színész!

Igazgató: Hát kicsoda?

Kovács: Az Első Magyar Patkányirtó Vállalat főnöke.

Igazgató: S miéle szerződési ajánlatot tett ön eredetileg a Polgári Színháznak?

Kovács: Hogy három és félmillióért kiirtom az összes patkányt.

(A függöny leszakad.)

Lovász, Károly.

A szerelmes leány játékból öngyilkos lett

A ki barátnője tanácsára nyult a méregpohárhoz. — A halott emléke visszatér s bosszút kíván . . .

(Saját tudósítónktól.) Az uccán zsibongó vidám tömeg között egy szép barna leány lépked mosolyogva, jobbra-balra vetve gyűjtő pillantásait. Háta mögött össze-sugtak a férfiak, akiket esténként táncával bódít el a szép leány... a kis bar-táncosnő. Sétál és élvezi a szemek keresztüzét, míg egyszer egy idősebb asszony jön szemközt . . . egymásra néznek és mindketten meredten megállnak helyükön. A kis táncosnő félve lesüti szemét és a kacagástól hangos teret egy tépő sikoly hasítja keresztül:

— Megölöm! Gyilkos!

És a szikrázó szemű asszony valami kimondhatatlan dühtől telve indul a kis táncosnő felé, aki magához tér és menekül az öregasszony elől. Ez a jelenet most egy napsugaras nyárvégi délutánon játszódott le Arad főterén. Az öregasszony most visszafordul és roskadozó léptekkel indul vissza. És halkán, fáradtan mesélni kezd... Szemeim előtt lejátszódik egy évvel ezelőtt történt tragédia, amelynek szomorú emléke egy pillanatra elhomályosítja a napsugaras délután vidámságát . . .

Zsótér Mariska rossz utra tér . . . Zsótér Mariska egyszerű polgári leány, mindössze 15 éves korában megismerkedett egy aradi kőristaleánnyal, Csizmadia Manyival, akivel jó barátságba keveredett. Anyja, egy jómódu aradi asszony többször megtiltotta a leánynak, hogy a kőristanóval barátkozzon, de hiába. A vége az lett, hogy Zsótér Mariskával is az történt, ami minden rossz társaságba keveredett leánnyal történik . . . Zsótér Mariska elbukott . . .

Csak két szublimátpasztillát . . .

A rossz utra tért leány lassankint a huszadik év felé haladt. A barátság még mindig tartott a két nő között, míg egyszer egy váratlan eset fel nem fordította a barátságos viszonyt. A leány szerelmes lett egy ismert aradi uriemberbe, akit Csizmadia Manyi szintén szeretett. A jó barátnőből most már gyűlölt vetélytársnő lett és a kőristaleány azon gondolkodott, hogy miképpen szabadulhatna meg tőle. Végre jó eszmét talált . . . rábeszélte Zsótér Macát, hogy vegyen be két szublimátpasztillát. Kijelentette neki, hogy a szeretett férfit azzal lehet legbiztosabban meghódítani, ha megmutatja neki, hogy az életnél is jobban szereti. Megnyugtatta, hogy a két pasztillától nem fog meghalni, csak egy kis ideig beteg lesz. A leány bevette a két pasztillát, rosszul lett és az előhívott orvosi segítség sem mentette meg az életnek. Halála előtt néhány percig magához tért és a zokogó anyjának kijelentette: — Manyi adta a pasztillát. Azt mondta, hogy nem fogok meghalni, csak rosszul leszek tőle. Ó az oka mindennek. — Ezzel meghalt és

Zsótér Macát egy hideg januári délutánon kivitték oda, ahol minden véget ér . . .

Bosszúra vágyik az anya.

Az anya botrányt csapott az ügyből, a rendőrség is beleavatkozott, azonban ekkor történt az impériumátvétel és az ezzel járó zavarok között Csizmadia Manyi elűnt szem elől. Az első időkben senkinek sem jutott eszébe foglalkozni Zsótér Maca ügyével, azt sem tudták, hogy a kőristanó hol van. Csak az anya várta bosszuszomjában azt a pillanatot, amikor szembe kerülhet leánya megrontójával. Közben eladta értéktárgyait és nagy emlékkövet emelt a szerencsétlen lánynak, akit barátnője

tett tönkre. Mindennap Kijárt imádkozni Mariska sírjához és mindennap megújította fogadalmát, hogy bosszút áll a kőristanón. Közben négy hosszú év telt el és ezalatt az idő alatt a temető látogatói sokszor sajnálkoztak az összetört asszonyon, aki mindennap ott zokog egy leány sírjánál . . .

A mult emléke visszatér . . .

A találkozás most történt meg. A kőristanóból közben artistanő lett és azt hitte, hogy azóta már mindent elfelejtettek . . . nyugodtan jöhet Aradra. Egy aradi kabarében lépett fel, sikereket aratott addig, míg össze nem hozta a sors-áldozatának anyjával. A találkozás borzalmas leletett és a nő ma már nincsen Aradon. Újra elutazott valahová, ahol semmi sem emlékezteti a multra, amelynek rettenetes emléke egy pillanatra visszatért . . . (m. r.)

Az 1930-as év borzalmas háborúja

Energiafejlesztőgépek a repülőök ellen — Gázbombák Berlin uccáin — Gépkocsival hullák fölött Potsdam felé — Egy német fáborno's fantasztikus memoárja

(A Közlöny berlini tudósítójától.) Schönaich báró német hadseregheli vezérőrnagy könyvet írt „Az előző háborútól a következőig” címmel. A rendkívül érdekes könyvből vesszük a következő részletet, amely a maga fantasztikus elgondolásában méltán felkeltetheti a figyelmet:

A francia ultimátum május elején a délutáni órákban érkezett Berlinbe. A kormány egyhanguan elhatározta, hogy az ultimátumra annak éles hangja miatt nem válaszol, hanem azonnal elrendeli a mozgósítást. A repülőelhárító őrszemeket azonnal föléllították és teregegiai sugarakat fejlesztő készülékekkel látták el őket. Az őrszemek telefon-összeköttetésben állottak egymással.

Este félüz órákor az első őrség jelentette, hogy a hangfogókészülékek megállapítása szerint 8000 méter magasságban ellenséges repülőök közelednek. Erre azonnal működésbe hozták az energiafejlesztőkészülékeket még pedig olyképpen, hogy azok a legnagyobb hőt 7—9000 méter magasságban fejlesztették. Tíz óra ötvenegy perckor mintegy 8000 méter magasságban az őrszemek hat különböző helyen lángokat láttak fellobbanni. Ötven-hatvan másodperccel később az őrparancsnok jelentette: „A hőfejlesztő készülék kiállotta a próbát. Hat ellenséges repülő el van intézve.” Este tizenegy óra harminc perckor újabb ellenséges repülőök tüntek fel a láthatáron.

A harmadik francia repülőraj tíz óra után indult utnak Verdunból és átröpülte a Rajnát Koblenz fölött. A rajparancsnok ekkor észrevette az explodált repülőgépek által okozott tüzet, mire azonnal kiadta a parancsot a siklórepülésre. Négy francia repülőgép min-

den baj nélkül átröpülte az energiafejlesztőgépek zónáját és Berlin irányába repült.

A birodalmi hadügyminisztérium épületében a hadügyminiszter örömtől sugárzó arccal vette át a jelentéseket, melyek szerint száz francia repülőgépet semmisített meg. A miniszter, aki egész éjszaka dolgozott, éppen nyugalmra akart térni, amikor egy borzalmas dörrenés hangja rázta meg az ablakokat. Izgatottan szólt a segéd tisztjének: „Ugy látszik, egy repülő áttört a kordon.” Hangja elveszett az újabb hatalmas robbanások zajában. A néptelen uccák megelérikültek, szaladó emberek ijedten kiáltoztak össze-vissza: „Segítség!... Gázbombák a Lützow-téren...” A látma nem tartott sokáig. A hálógés emberek egymásután estek össze és néhány kínos rángatózás után holtan terültek el a földön. A miniszter és segéd tisztje fölécsolták a gázálcokokat. Földhvták a rendőrigazgatóságot, amely jelentette, hogy a Potsdami-téren, a királyi vár és Friedrichheim környékén gázbombák robbantak föl. A hadügyminisztérium vegyi osztályának főnöke három tisztet vett maga mellé; gázálcot öltve, autóra ült s a veszélyeztetett helyekre robogott.

A berlini francia követ, aki előző este megkapta utlevelét, fölbontott egy lepecsételt levelet, amelyet csak a mozgósítás napján volt szabad fölbontania. A level utasításokat tartalmazott egy várható repülő támadás esetére. Utasították a francia követet, hogy repülő támadás esetén azonnal iljön autóra, és tüstént hagyja el Berlint. A követ a rendelkezésre álló három autóban a követség személyzetével együtt utnak indult a Párisi-térről. Az autó

**A KÖZLÖNY APRÓHIRDETÉ-
SÉNEK népszerűsége ml sem bi-
zonyítja jobban mint az, hogy mai
lapunkban mintegy száz apróhir-
detést talál az olvasóközönség.**

— **Halálos baleset.** Marin Anna 38 éves dudi földművesasszony szántóföldjére igyekezett. Utközben elővette régi betegsége, epilepsziás rohamot kapott s önkivületi állapotában az országút menti vízzel telt árokba zuhant, amelybe a szerencsétlen asszony belefulladt.

— **Krausz Jónás** volt aradi hitoktató síremlékét holnap, vasárnap délelőtt 11 órakor leplezik le ünnepléses keretek között az aradi izraelita temetőben.

— **Véres uccai támadás.** Véres támadás történt ma reggel Aradon a főútvonalon. Tesch András az uccán megtámadta volt háziasszonyát és zseblésével súlyosan megsebesítette. Tesch Andrást háziasszonya kilakoltatta és ezért az uccán kérdőre vonta az asszonyt. Csakhamar heves sóvárlás keletkezett és az ingerült ember zsebkésével megsebesítette az asszony bal halántékát. A bosszúadó lákót letartóztatták és az asszonyt a mentők szállították lakására.

Vénasszonyok nyara.

*Mohamedini átküldés lett az ősz,
a sápadt avar és a holdas éjjel,
amikor ideges komondorok lege-
lészek az égi csillagmezőkön
és iradt szerelmek ülnek a vér-
ző villal átlótt platánok alatt.
A ik között, mik busak és szo-
mlovak, akár a fegyencek, az
égit kéklük, jaj, jaj, hát itt va-
gye már megint fanyar illatok
kalés savanyu halálszaggal a
fűben, fűben, földben, vénasszo-
nyé nyara, szegény modern
kő mit is írjon, amikor már
Pöhl mindezt százszor is leír-
tas egyáltalán semmi lebilin-
cső nincs a szeptemberbe a
falaton és a nőkn kívül, hol
es, hol nem esik, csak néha
síránk a jó öreg nap, amely
n szintén unja az egészet és
étyergé magát, mint egy kis
gerek. Cserd és cigányzene,
vaki halkan füttyörész a nád-
b, talán egy csibész inasgye-
t, de az is lehet, hogy rigó és
zsis cicám, a hamis, a vízbe
lt és nézi magát csudálkozva,
lnt a tükörben.*

Szerelmes vágyakat fakasztó a Lovat vettem, a Csinost (Ná-
tá Csunya két história, Mese a
Nv Mesterről, Rádió-Ujság, Ne
öNe lopj! Egy gyermek megköve-
st, Aki vadembernek ment, Szen-
zós hírek, Tréfás apróhirdetések,
ecímű szenzációs cikket közöl az
„Jdi Fáklya“ mai legújabb
sja.

Ghyssa Éghy (Luca) tanmű-
vő modern torna és klasz. tánc-
kusaira 15-étől lehet jelentkezni
3-5-ig Arad, Piata Avram
lu 12., Marekné.

— **Tánciskola megnyitás.** Gen-
csyné tánctanárno tánciskoláját a
Fehér Kereszt nagytermében haladó
táncosok részére szeptember hó
14-én este 8 órakor kezd meg.
Kezdő táncosok részére a beiratko-
zás megkezdődött lakásán Arad,
Str. Gheorghe Jounescu No. 11.
(Gróf Károlyi-u. 7.)

— **Felhívjuk az olvasó közönség
figyelmét** lapunk mai számában
megjelent „Orient“ divatáruház
Arad hirdetésére.

— **Illusztrálva jelent meg az Er-
délyi Élet legújabb száma.** A leg-
jobb írók és újságírók közleményei
jelennek meg hetenként az Erdélyi
Életben, sőt ujabban kiváló művé-
szek rajzait hozza. A legújabb szám-
ban Papp festőművész Zetelakán, a
tűzvész alkalmával, készített néhány
megkapó skiccet az Erdélyi Élet szá-
mára.

— **Ferenczy tanár zongora- és
hegedü-tanítványokat vállal.** Bőveb-
bet Bauer üzletben (Minorita-
palota.)

LEGUJABB

Nagy erővel dul a kínai polgárháboru

(Shanghai, szeptember 6.) A
kínai polgárháboru mind súlyo-
sabb méreteket ölt. Az ellenfelek
már Sanghai közelében harcolnak
és 15 kilométerre a várostól erős
harcok folynak. Az ágyudörgést a
városban jól lehet hallani. A ki-
naiak a város európai negyedébe
menekültek, mert ezt európai ten-
gerészcsapatok védik. A har-

cokban repülőgépek is résztvesz-
nek, amelyek bombákat vetnek a
harcolókra. A városba százezrekre
érkeznek a sebesültek. Franciaor-
szág, az Északamerikai Egyesült
Államok, Anglia és Japán szigorú
hangu demarsot intéztek a kínai
kormányhoz, amelyben követelik,
hogy a Jangcekiang torkolatát
semleges zónának jelölje ki.

Kormányelégítél a magyar sajtónak

**Tatarescu kisebbségi miniszter ellátta a körösbánya-
incidenst. — A kisebbségi sajtót ért sérelem előidéző-
jét példás büntetés fogja sújani.**

(Bucuresti, szeptember 6.) Ta-
tarescu kisebbségi miniszter ma
elutazása előtt fogadta a Közlöny
bucurestii tudósítóját, aki megkér-
dezte a minisztert, hogy milyen
elégítételt óhajt szolgáltatni a ki-
sebbségi sajtónak a Baia de
Cris-en (Körösbányán) a Jancu
Avram-ünnep alkalmával őket ért
inzultus ügyében. A miniszter tu-
dósítónk előtt a következőket je-
lentette ki:

— Csak most kaptam részletes
referátumot az esetről. Mondhat-
om, rendkívül felháborított ez a
dolog, amely minden vonatkozásá-
ban csak elítélendő. Különösen el-
ítélendő ez most, ebben az eset-
ben, amikor a magyar sajtó a leg-
teljesebb objektivitással méltatta
Jancu Avram érdemeit és a száz

éves évfordulónak történelmi je-
lentőségét szép cikkekben méltatta.
Mindenesetre intézkedtem, hogy
az ügyet azonnal tisztázzák és a
lefolytatott vizsgálat után a bűnös
elvégye méltó büntetését.

A miniszter nyilatkozata különö-
sen a mai nyugtalan atmoszférájú
időkben megnyugtatót kélt. A ro-
mán sajtó ugyszólván kivétel nél-
kül elítélte a körösbányai inzultust
és szolidaritást vállalt a magyar
sajtóval. Most ezt az állásfoglal-
ást hivatalos helyről jövő nyilat-
kozat formálisan megerősítette.
Az erdélyi magyar kisebbségi saj-
tó, amely őszintén megmutatta,
hogy tudja azt az utat, amely a
konszolidációhoz vezet, nem is
várt más nyilatkozatot, mint amit
Tatarescu kisebbségi miniszter
adott.

Új maximális árak.

A városi tanács ma tette közzé az új
ármegállapításokat.

(Saját tudósítónktól.) Aradvá-
ros tanácsa ma tette közzé a szept-
ember havára érvényes új maxi-
mális árakat, amelyek a következ-
ők: Barna kenyér (22 százalé-
kos lisztből) 7, félbarna (40 százalé-
kos lisztből) 10.50 lei kg.-ként;
marhahus I. oszt. 29, II. oszt. 27,
bivalyhus I. oszt. 16, II. oszt. 14,
borjúhus I. oszt. 32, II. oszt. 30,
juhhus I. oszt. 19, II. oszt. 17, ser-
tészhus I. oszt. 41, II. oszt. 39, zsír
68, zsírszalonna 62, hár 66 lei kg.-
ként; tej 5.50, házhozszállítva 6,
tejcsermoki tej házhoz szállítva 7
lei literenként; vendéglői ételek
az I. és II. osztályu éttermekben
husleves 3, 2, burgonya vagy bab
leves 4, 3, ciorba vagy ragout-le-
ves 7.50, 6.50, burgonya vagy ká-
posztafőzelék hus nélkül 5, 4, bab,
borsó, lencse főzelék hus nélkül 8,

7, burgonya vagy káposzta főze-
lék sertésféléttel 18, 14, borjú fel-
téttel 17, 13, marhaféléttel 14, 13,
bab stb. főzelék sertésféléttel 20,
18, borjúféléttel 19, 16, marhafel-
téttel 17, 13, töltött paprika és ká-
poszta 22, 19, spenót 1 tojással
9.50, 7, két tojással 12, 10, marha-
hus mártással 13, 11, borjúpörkölt
16, 13, kisadag 9, 7, sertés vagy
szerbgyulyás 12, 13, kisadag 12, 9,
marhapörkölt 14, 12 kisadag 8, 6,
marhakotlet 23, 20, marhasült 20,
18, román tojás 10, 8, halpaprikás
43, 36, rántott hal 40, 35, bécsi sze-
let 24, 20, sertéssült (120 gr.) 22,
20, cigánypecsenye (120 gr.) 28,
26, beafsteak 23, 20, egész csirke
sülve 65, 60, fél rántott csirke 35,
30, negyed liba vagy kacsa 40, 30,
paprikás csirke 35, 26, főtt tészta
10, 8, sült tészta 12, 10. A sajtók,
saláták árai a múlt hónap max-
imálisához viszonyítva nem változ-
tak.

**Letartóztatták Sibiban
a kémkedési pör egyik tanúját
Gyűkösséggel vádolt aradi excend-
őr. — Érdekes fordulat a timisoarai
pör szebeni főtárgyalásán.**

(Saját tudósítónktól.) A sibiui
(nagyszzebeni) hadbírószágon le-
folytatott szenzációs kémkedés-
pör tárgyalása — amelynek befe-
jezéséről lapunk más helyén írunk
— bővelkedett a változatos és ér-
dekes eseményekben. A tanúkihal-
gatások során Pintér János volt
aradi csendőrmester is a bírósá-
g elé került. Pintér lényeges val-
lomást nem tett, ellenben utána
közvetlen egy másik tanu
kérdezték, aki azt vallotta, hogy
Pintér János egyik aradi korcsma-
ban szélében-hosszában azzal di-
csekedett, hogy még 1919-ben
meggyilkolt egy katonát. A tanu
súlyos vádjá nagy feltűnést kel-
tett és a hadbírószágon azonnal elren-
delte Pintér János letartóztatását,
s a legszigorubb vizsgálat beveze-
tését. A volt csendőr nyolc napig
ült fogságban, s csak tegnap en-
gedték szabadon, amikor sikerült
behizonyítania ártatlanságát. Hite-
les okmányokkal igazolta ugyan-
is, hogy abban az időben tényleg
életét veszítette egy katonát, a gyil-
kösséggel csendőrököt vádoltak
meg, de ő akkor nem is tartózkodt
a tett színhelyén, nemhogy ré-
sze lett volna a borzalmas eseleke-
detben. A korcsmai beszélgetés va-
lószerűleg ittás állapotában történt
és a katonát megölésével való di-
csekvés csupán szájhösködés volt.
A hadbírószágon beigazolták látta
ezt a védekezést és Pintér János
ellen megszüntette az eljárást.

II. RÉSZ. Montmartre grófnője.

„A szerelem tragédiája“ folytatása.
De önmagában is befejezett film!

Bemutatója ma vasárnap, hétfőn,
kedden és szerdán az

APOLLOBAN.

MIA MAY, EMIL JANNINGS
és ERIKA GLASSNERREL.

Tolvaj az aradi vonaton.

Megakadályozott zsebmetés a kis-
kapus—aradi személyvonaton.

(Saját tudósítónktól.) A Sibiuól
(Nagyszzebenből) és Brassóból
Arad felé utazóknak szokatlanul
érdekes látványban volt tegnap
este részük, Copsa-Mica (Kiska-
pus) állomáson. Az utasok az
Aradra induló vonatot várták, az
aradi személyvonat azonban erő-
sen késett. Várakozás közben fel-
tűnt a közönségnek, hogy Blo!
Miklós, az állomáson szolgálatot
teljesítő csendőrmester mere-
ven figyel egy házaspárt.
A férfi jól megtermett, középkorú
ember volt, aki élénk beszélgetés-
be látszott merülni a feleségével.

Ugy látszott, hogy a házaspár is az aradi vonatot várta. Amikor a személyvonat befutott az állomásra, a rengeteg utas egyszerre ronta meg azt és az elsők között volt a jól megtermett férfi is, aki egy második osztályú kocsi lépcsőjére igyekezett felkapaszkodni. Közben azonban feltaszított egy férfit, akinek ugyanabban a pillanatban kihuzta a duzzadt pénztárcáját is. Az őrmester, aki az utasok rohama alatt is figyelemmel tartotta a férfit, ebben a pillanatban megragadta a tolvaj férfi csuklóját. A rajtacsipett zsebmetsző első ijedelemében szabadulni igyekezett a bünyeltől és a tárcát keresztül dobta a vonaton, amelyet azután meg is találtak a vonat másik oldalán. A károsultat és a tolvajt bekisérték az állomási őrszobába és kiderült, hogy a zsebmetsző Sándor Alexa községi esküdtet lopta meg, akinek tárcájában 1500 lej készpénzen kívül sok fontos községi irat volt. Ezekből volt a tárca olyan duzzadt, hogy a tolvajt tette elkövetésére csábította. A tolvajról megállapítást nyert, hogy Bombu János régen körözött utazó zsebmetsző.

KÖZGAZDASÁG

Nem vámolják az adóhátralékosok áruit.

Rendkívül sérelmes rendelkezést kapott az aradi vámhivatal. — A Sfatul Negustoresc akciója.

(Saját tudósítónktól.) Ma rendkívül sérelmes és a kereskedelmet súlyosan megbénító rendelkezés lépett életbe az aradi vámhivatalban. A rendelet szerint addig nem vámolnak meg, sem érkező, sem pedig utnak indított árut, amíg az átvevő, illetőleg a feladó nem igazolja, hogy nincsen adóhátraléka. A rendelet lehetetlen és abszurd mivolta kitűnik azonnal, ha tekintetbe vesszük, hogy az adókövetés még felebbezés alatt áll és az aradi törvényszéken most fogják csak a felebbezéseket letárgyalni, amikor pedig megváltozhat a kivetett adók összege. Azok, akik még nem fizették be teljes egészében az adójukat, a legtöbben felebbezést adtak be, tehát még reményük lehet arra, hogy leszállítják a súlyos adót. Természetesnek tartjuk, hogy az állam rá akarja bírni polgárait adójuk befizetésére. Érthetetlen gazdálkodás azonban az, a

mely ezen a címen elveszi a lehetőséget annak, hogy a kereskedők be tudják fizetni az adót az állampénztárba. A kereskedőnek nem vámolják meg az áruját, nem kapja ki és nem tudja eladni. Miből fizesse ki akkor a magas adót? Az aradi Sfatul Negustoresc elnöke, Adam György bankigazgató ma értesült a sérelmes rendelkezés életbeléptetéséről. Szűkebb körű választmányi ülést hívott egybe, amelyen elhatározták, hogy hétfőn a pénzügyi adminisztrátornál interveniálnak az irányban, hogy azoknak a kereskedőknek, akiknek adóügye jelenleg a törvényszéken van felebbezés alatt, állítsanak ki erről bizonyítványt. Az aradi vámfőnököt is felkeresi a Sfatul delegációja és kéri fogja, hogy a pénzügyigazgatóság igazolását vegye figyelembe és méltányosan járjon el az adóügyi felebbezés igazolását felmutató kereskedőkkel szemben.

Párisban 9.80, Zürichben 2.72-50 a lej.

Szilárdulás a devizapiacón.

(Saját tudósítónktól.) A lej világi piaci kismérvű értékesítkése után, a devizapiacón a devizák megszilárdultak. Nagy árukereslet és áruhiány volt. Newyorkban 52.25-ös, Zürichben 2.72.50-es, Párisban 9.80-as árfolyamon jegyezték a román valutát.

HELYI VALUTAÁRAK. (Szeptember 6.) Francia frank 10.80, svájci frank 37, dollár 192, dinár 2.50, szokol 5.60, lira 8.60, angol font 890. **Kifizetések:** Budapest 395, Bécs 364, Prága 5.58, Zürich 36.65, Milano 8.54, London 872, Newyork 195, Belgrád 2.65, Páris 10.40.

ZÜRICHI NYITÁS. (Szeptember 6.) Amsterdam 204, Newyork 532, London 2365.50, Páris 27.90, Milano 23.18.75, Prága 15.90, Budapest 0.0069, Belgrád 6.95, Bucaresti 2.72.50, Varsó 0.001.02.50, Bécs 0.0075.

ZÜRICHI ZÁRLAT. (Szeptember 6.) Amsterdam 203.90, Newyork 532.50, London 2365, Páris 27.90, Milano 23.15, Prága 15.90, Budapest 0.0069, Belgrád 6.95, Bucaresti 2.72.50, Varsó 0.0001.02.50, Bécs 0.0075.

BUCURESTI TÖZSDEZÁRLAT. (Szeptember 6.) **Kifizetések:** Páris 11.50, London 875, Newyork 194, Milano 8.60, Zürich 37, Bécs 0.0027, Prága 5.85. **Valuták:** Napoleon 760, léva 1.35, török lira 1.12, angol font 880, francia frank 11.30, svájci frank 38, lira 8.40, drachma 3.60, dinár 2.70, dollár 195, lengyel marka 0.00040, osztrák korona 0.0028, magyar korona 0.0028, szokol 5.60.

A MAGYAR NEMZETI BANK HIVATALOS JEGYZÉSEI. (Szeptember 6.) Belgrád 999—1005, Bucaresti 408—411, London 345—347000, Páris 4070—4100, Newyork 77690—78090, Prága 2316—2328, Milano 3378—3395, Bécs 109.40—110.

= Nemes fémek árfolyama Budapesten: Egykoronás 5650—5850, kétkoronás 11.300—11.700, forint 15.400—15.800, ötkoronás 29.400—30.500, szinezüst 1400—

1420, szinarany 50—50.000, tizkoronás 166.000, huszkoronás 332—334.000 korona.

JÖN! JÖN! „A névtelen ember“

— Eladott aradi ingatlanok. Karagyena József eladta a Doamnei Balasa 18. sz. házat 140.000 lefért Kardos Pál és nejeének. — Szeltmann Károly és neje eladták a str. dr. Ratiu 72. sz. házat 70.000 lefért Reich Viktor és nejeének. — Miltner János eladta a Calea Andrei Saguna 41. sz. házat Gulcsin Vikontie és neje s Gulcsin György és nejeének. — Gerendi József és neje eladták a str. Ionol Ciordas fekvő ingatlanukat 135.000 lefért W. János és nejeének. — Özv. Glück Károlyné és Kohn József és neje eladták a str. Abatorului 251 négyszögöl házhelyet 42.000 lefért Marx János és nejeének. — Árpás Károly és neje eladták a Zimánd dűlőben fekvő 213 négyszögöl házhelyet 22.000 lefért Regucza József és nejeének. — Özv. Glück Károlyné és Kohn József és neje eladták a str. Abatorului fekvő 237 négyszögöl házhelyet 28.000 lefért Kiss Gyula és nejeének. — Pásztor János és neje eladták a str. Muresan 14. sz. házat 250.000 lefért Merkler Vilmos és nejeének. — Vigh Julianna eladta a str. Coanda 79. sz. házat 75.000 lefért Szücs Mihály és nejeének. — Asztalos Sándor eladta a str. Badea Carton 11. sz. házat 180.000 lefért Schnitzer Alfrédnek. — Zámboi Pálné és tulajdonos társai eladták a str. Minervei 31. sz. házat 40.000 lefért Heim Annának.

= Tenyészállat és mezőgazdasági gép-kiállítás Budapesten. Budapestről táviratozzák: A magyar mezőgazdák szövetezete országos tenyészállat és mezőgazdasági gépkiállítást rendez hatodikától tizedikéig. A kiállítást ma délelőtt Schandl Károly államtitkár nyitotta meg és beszédében utalt az állatvásárok fontosságára. Hangsúlyozta, hogy Erdély elszakításával a használati tenyésztés tekintetében elsőrendű területet veszített el Magyarország. Épen ezért törekedni kell, hogy Erdéllyel és a többi szomszédos területekkel is helyre álljon a gazdasági forgalom és összeköttetés. Így a magyar mezőgazdaság és az állattenyésztés megkapja a múltban élvezett erőforrásait.

Banktisztviselők tömeges elbocsájtása Budapesten.

Budapestről jelentik: A munkanélküliség egyre nagyobb arányokban jelentkezik Magyarországon. Vass József népjóléti miniszter kijelentette, hogy a munkanélküliség nem olyan nagy arányú, mint azt az ellenzéki oldalon feltüntetni akarják, azonban a miniszter optimizmusának helyét nem álló vol-

tát megdöbbentő számadatok cáfolják. A legsúlyosabb helyzetbe a magántisztviselők jutottak, mert újabb elhelyezkedésük tekintetében szinte legyőzhetetlen vetélytársakra akadtak az elbocsájtott köztisztviselőkben. Az elbocsájtott köztisztviselők ugyanis sokkal olcsóbban vállalnak állást, mert tetemes összegű nyugdíjuk révén ezt könnyen megtehetik. Az elbocsájtott köztisztviselők leszorítják a magántisztviselői fizetéseket és ezzel meggátolják a szakképzett magánalkalmazottak elhelyezését. A pénzügyeték nagyobbarányú elbocsájtásait a következő kimutatás adja vissza: Lezámitoló Bank 320, Hitelbank 350, Kereskedelmi Bank 450, Lloyd Bank 290, Magyar—Olasz Bank 500, Hazai Bank 200 tisztviselőt bocsátott el szeptember 1-ével. Legutóbbi szakszervezeti kimutatás szerint 28.734 szervezett testi munkás van munkanélkül Magyarországon.

JÖN! JÖN! „A névtelen ember“

Gyilkosság Lippa mellett

Megfojtották, majd felakasztották egy fára a falu gazdag asszonyát.

Lipovai tudósítónk jelent Borzalmas leletre bukkantak a elmúlt napokban a Lippával szomszédos temesmegyei Chizdimelletti erdőben a járőrelők: Cescu Alexandru falubeli vagyon asszonyt az egyik fára akasztva találták. Az esetről jelentést tettek a közigazgatási hatóságnál, melynek részéről dr. Perlusz József hatósági orvos kiszállt s mállapította, hogy az asszony gyilkosság áldozata lett, amennyiben a nyakán levő övvel előzetesen megfojtották és csak azután akasztották fel a fára. Ezt annál is több könnyű volt megállapítani, mert az áldozat nyakán az öv került meggurkolva, hanem csak mögötte s így nyilvánvaló, hogy tettes először megfojtotta áldozatát s azután, hogy tetteről eltérő a figyelmet, felakasztotta, mállapított, hogy gyilkosság történt volna.

Érdekes volt, hogy amikor a tisztében eljáró orvos rendelt adott, hogy a holttestet le kell venni, az összegyűlékezéset epezi megtagadta s azt követelte, hogy az vegye le, aki felakasztotta, s erre az eljáró közegeknelő kellett hozniok azt, kit a gysággal gyanúsítottak, ki kiiben közel álló rokona a néhainaknak kellett levennie a fáról asszony holttestét. A nyomás nagy erővel folyik a gyilkosnak s az iránt, hogy mi volt az isoka a bünteselekménynek.

Az Apollóban és az Urániában
az előadások ma
vasárnap
3 órakor kezdődnek.

befordult a Budapesti-utra, ahol a gázálarccal felszerelt utasok szeméi elé borzalmas látvány tárult. Férfiak, nők, gyermekek, kétségbeesetten szaladgáltak és borzalmas rángatózások között estek össze. A Potsdami-téren dögölt levak eltorlaszolták az utat, melyen több száz emberi hullá fekiúdt. A sofőr csak a legnagyobb nehézségek leküzdése után tudott a Bellevue-uccába jutni. Örületes tramban hajtott keresztül Hallensee irányában az Állatkerten. A gépkocsi kerekei a hullák ezrein

robogtak keresztül. A hullamező csak Kurfürstendammon ért véget. Itt ezer és ezer hiányos öltözékű ember szaladt kétségbeesetten és kiáltozott segítség után: „Ki a szabad levegőre, ki a pokolból!” hangzott a kétségbeesett kiáltás...

Potsdam mögött hajnalban a mezőkön békés földművesek dolgoztak és nem is sejtették, hogy Berlinben élet-halál küzdelem folyik.

Most, amikor béke van...

Hogy fest a háboru utáni béke, a békebeli béke szemüvegén át. — Közgazdasági, politikai és művészeti békeriport.

(Saját tudósítónktól.) Elhatároztam, hogy írok egy békeriportot. Elvégre már tíz éve, hogy megkezdődött és öt éve, hogy elmúlt a háboru. Tíz év óta nem olvashattam semki egy olyan újságcikkét, riportot vagy kirokit, amelyen ne érzett volna akár komoly, akár szatirikus formában a háboru borongós árnyéka. Ezzel a riportommal a békeapostolok közé akarok állani, akiknek az a jelszavuk, hogy hirdessük az örök világéket, vagy beszéljünk közömbös dolgokról, de háboruról soha semmi esetre ne tegyünk említést. Tehát béke van. Mi is érdekli ilyenkor, kora össze a közönséget? A valuta? A tőzsde? Az értékpapírok árai, hossz, vagy besség? Dehogyan kérem. Kit érdekel most ilyesmi? A bankembereket, azokat is csak nagyritkán. A bankok legfontosabb üzlete a kölcsön. Bizony elég nagy százalékot kérnek. Felvettem 300 lejt és 5 százalék kamatot kell rá fizetni. Elegendő sok, de kispórolom a 150 lej havifizetéséből. A háziur fel-emelte a házbéremet havonta 15-ről 20-ra, elég súlyosan érint, de nem mondok fel neki. Nem szeretem a költözködéssel járó kellemetlenségeket. Közeledik a tél és jönnek a téli gondok. Egy vagon fa 500-ba kerül. Egy télikabát 60, cipő is kellene, 10-et kérnek egy pár cipőért. A kormány tehetne valami intézkedést a drágaság letörésére, mert borzasztó, hogy ebben az agrár államban a kenyérfélék ára szinte napról-napra emelkedik 1 vagy 2-vel. A hus is drágul. Pedig azok a fránya szerbek eláthatmának bennünket olcsó sertésekkel és akkor nem kellene 30—35-öt fizetni egy kiló husért.

Riportom gazdasági részét befejeztem. A számoknál szándékosan hagytam el a két vagy három nullát, mert megígértem, hogy a háborunak még csak az árnyékát sem engedem ehhez az íráshoz. Már pedig azok a nullák a háborut jelentenék.

Most beszéljünk a politikáról. Az igaz, hogy Kínában és Marok-

kóban forradalom van, de azt nem kell komolyan venni. Ezeket a helyeken husz évvel ezelőtt is forradalom volt. Az angol politikusok mindent elkövetnek, hogy Németország és Franciaország közötti ellentétet elsimítsák. A németekben komoly hajlandóság nyilvánul meg az angol politikusok munkájának támogatására, azonban a franciák részéről gátló körülmények merültek fel. De remény van arra, hogy a Genfben megtartandó negyvenhetedik konferencia értékes eredményeket fog elérni.

A nemzetségek ügye állandó problémája a parlamenteknek, a hol komoly és nagyjelentőségű szavak hangzanak el erről és „liberális” politikusok erélyes küzdelmet folytatnak a nemzetségek egyenjogúságáért. A szabad nyelv használat az iskolákban, a közigazgatás reformálása nemzetségi szempontból és a kisebbségek teljes szabadsága, már csak idő kérdése.

Az utóbbi fejtegetésemhez nem fűzhetek kommentárt, mert az is a háboru emlékeztetne.

Az irodalomban és művészetben némi pangás állott be. A kiadók hódolnak a közönség izlésének és leginkább detektívtörténeteket és vértől csepegő szadista regényeket dobnak piacra. A magyar könyveket „érthetetlen” okokból csak a legkörülményesebb uton engedik be az országba. A magyar színház szintén nagy válsággal küzd. A közönség válogatós, úgy a színházakban, mint a szindarabokban és elég gyéren látogatja színházát. A színházi helyáratat is felemelték. Ebben a drága világban nehezen fizetnek 15-öt, 20-at egy páholyért. (A nullák az előbbi okokból kimaradtak.)

Az aradi villamos ügye is békebeli állapotban van. Éppen úgy tárgyalnak a villamos vasut kiépítéséről és éppen olyan eredménytelenek a tárgyalások, mint tizenöt-husz évvel ezelőtt. Építkezésről szó sincs. Ezzel is a békét szolgálják, mert a sok lakó és a házmester háborúságot jelent.

Kész a békeriport, mint látható kerültem a háborus vonatkozásokat és ha a sorok között valaki mégis észre vett némi árnyékot, nem én vagyok az oka, hanem az illető éles szeme. (P. g.)

Szabadszerelm hazája lett Szovjet-Oroszország.

Az orosz bolsevista-nők hihetetlenül mélyre süllyedtek az erkölcsi lenségben. — Borzalmas betegségek pusztítanak az uccák női között. — Volt aradi lapszerkesztő szovjet házassága. — Érdekes leleplezések az orosz szovjet szerelmi életéről.

(Saját tudósítónktól.) Nem mindennapi levelet hozott ma a posta. Írója nő, aki nem akarja magát megnevezni és így inkognitóba bujva emeli súlyos vádjait a szovjet szabadszerelme ellen. Elmondja, hogy bátyja most tért haza Oroszországból és megundorodva a vörös pokoltól, a szovjeterkölestől és sárbatiport női becsülettől, rettenetes dolgokat mondott el az ottani életéről. Leveleiben hangsúlyozza, hogy írásának a publikálása formálisan válasz akar lenni mindazok részére, akik maguknak valamilyen ideális fogalmat alkottak a szabadszerelmről és akik tévhitükben esetleg felcsaptak annak apostolává. A tagadhatatlanul érdekes levél figyelemreméltóbb részeit itt közöljük:

— Bátyám, aki komoly és szavahihető ember, azt állítja, hogy a mai Oroszországban tisztességes asszony vagy leány nem létezik. Az, amit az európai közfelfogás és morál tisztességesnek nevez, ott teljesen ismeretlen. A magukra, valamint a becsületeikre re valamit adó nők már mind elmenekültek. Az erkölcsstelen életben példával járnak elől a „tanítónők”, akik még az „Atyuska” idejében sem örvendtek valami jó hírnévnek és akik igen sokszor kerültek összeütközésbe a rendőrség erkölcsrendészeti ügyosztályával. Ezeknek kitünő konjunktura lett a szovjet, amely nem ismer erkölcsrendészetet és nem korlátoz senkit sem szabad akaratában. Ennek az „ideális” felfogásnak rövid idő múlva meg is lett az eredménye: ugyszólván minden második nő súlyos fertőző betegségben szenved. És nincsen kötelező gyógykezelési kényszer. — Azonban a munkásnők és az „elv társnők” sem jobbak a tanítónőknél, minden szeméremérzet nélkül folyik a szerelmi élet. De nemcsak a felnőttek, hanem a 12—13 éves gyermekek, sőt még a tíz éves kislányok is át vannak már hatva a fertőző betegségek minden csirájával és olyan trágár szavakat használnak, hogy nálunk ezek halatára a legdurvább kocsis is elpirulna.

— A szovjetházasság tisztára komikum. Ha valaki meg is nősül, köszönet igazán nincs ebben, mert a feleség azért csak tovább „szabadszerelkezhet”, nem akadályozhatja meg ebben senki, a házasságtörés vagy erkölcsstelen magaviselet nem büntetendő cselekmény. Undorító, szemyes élet az ottani: tisztességes ember megvetéssel fordul el attól. Az ottani nők csak zuhlott erkölcsű és lelkü

férfiakra tudnak hatni. Általában hazugok, alattomosak és minden gazságra képesek. A legtöbb nőnek az a vágya, hogy szovjetvezezőkkel vétesse el magát, vagy legalább annak legyen a szeretője. Rettenetesen festik magukat, szeretnek a legújabb divat szerint öltözködni, de miután a szovjetpénzért sokat nem adnak, leggyakrabban egy-egy agitátorral elmernek agitációs külföldi utakra és itt mint feleségek szerepelnek. Ujabbán az a rendszer divik Szovjet-Oroszországban, hogy az ilyen zuhlott erkölcsű nőket küldik ki külföldre pénzzel és röpiratokkal felszerelve, hogy agitáljanak a szovjet és a szabadszerelm érdekében. Budapestre több ilyen nő jött és Romániában is bujkál belőlük egész csomó. Sokan jönnek haza Oroszországból mint „menekültek”, ezek leginkább még a cári uralom alatt kíváncsított „vengerkák”, akik azután idehaza terjesztik a mételeyt.

Levele végén egy érdekességet mond meg el Rudnyánszky Endre volt aradi hírlapíróról aki tudvalevőleg nagy szerepet játszott a szovjet történetében és a ki állítólag megundorodva a szovjet gyönyörűségeitől, Bécsbe menekült és már ott tartózkodik jó ideje. Rudnyánszky, akinek Aradon felesége és gyermeke van, Moszkvában feleségül vette Zinovjev népbiztos testvérét, egy ötven év körüli és a levélíró szerint csunya és zuhlott nőt, volt tanítónőt. Hat évig élt együtt ezzel a nővel, akit állítólag kénytelenül kellett mellé és azért is ment feleségül a szovjetvezérhez, hogy ellenőrizze a lépteit. Hogy Rudnyánszky magával vitte-e feleségét Bécsbe, arról a levél nem tesz említést.

Lehet, hogy a levélíró kissé túlvörösnek, illetve feketének látja az ottani helyzetet, de annyi tény, hogy leveléből sok igazság csordul ki. A szabadszerelm a mai társadalmi formák között tényleg csődöt kell hogy mondjon mindennél és az is tény, hogy a fertőző betegségek legjobb terjesztője az Oroszországban értelmezett szabadszerelm. Mindenesetre még mindig jobb élni egy nem szabadszerelmes, konszolidált nyugati államban, mint a „gyönyörűsége” szovjet-birodalomban.

A J O G R A

fontos mindenkinek!

Elismert külföldi országok legjobb gyártmányai K A P H A T O K:

C S Á K Y.

cégnél Aradon, a város közepén, a városi épületben

HIREK

Constantinescu földművelési miniszter Romában.

Megbeszélést folytatott Mussolini-val. — Mentésiteni akarja a lelt a spekuláció alól.

(Róma, szeptember 6.) Constantinescu Sándor román földművelési ügyi miniszter ma délelőtt Romába érkezett és azonnal érintkezésbe lépett Mussolini miniszterrel, akivel hosszabb megbeszélést folytatott. Az Argus tudósítója beszélt a miniszterrel, aki kijelentette, hogy az egész világ elégedetlen a londoni konferencia eredményeivel, amelyek egy lépéssel sem hozták közelebb az emberiséget az igazi békéhez. Szerinte a genfi tanácskozásoktól sem lehet különösebb eredményeket várni. Ameddig az államokat a revans eszméje hatja át, addig nem lehet szó leszerelésről. Románia nemzetközi helyzetét kitűnőnek látja, mert szerinte a külföld bizalma ismét helyreállott.

— Külföldi kölcsönt feltétlenül kapunk; — mondotta a miniszter, — de a pénzügyminiszter eddig még senkitől sem kért. Súlyos feltételeket semmi esetre sem fogadunk el, hanem megvárjuk, amíg elfogadható ajánlatot kapunk. Egyelőre a legfontosabb, hogy a lelt mentes legyen minden spekuláció alól. A kormány már ebben az irányban is megtette a szükséges intézkedéseket.

A miniszter nyilatkozatát azonnal fejezte be, hogy a kormány helyzete szilárd és a kormányt sikerült az ország presztizsát a külföld előtt visszaszerezni.

— A Közlöny legközelebbi száma a hétfői ünnep miatt szerdán reggel jelenik meg.

— Összeesküvés Czernovitzban. Bucurestiből jelentik: A sziguranca vezérigazgatóságánál tegnap érkeztél volt, amelyen Voinescu Romulus vezérigazgató, Radulescu ezredes, vezérkari főnök és több sziguranca felügyelő vett részt. Az értekezleten a csernovitzi összeesküvés ügyével foglalkoztak és határozták, hogy az összes letartóztatottakat Bucurestibe szállítják.

— Leverték a georgiai lázadást. Londomból jelentik: Moszkvai táviratok szerint a szovjet csapatok leverték a georgiai lázadást.

— Esküvő. Az aradi társaságok ismert két tagja kötött ma házasságot Aradon. Heinrich Sándor vasúti főmérnök és takácsi Ach Margit esküdtek egymásnak örök hűséget. Délelőtt volt a polgári esküvő, amelyen tanuként Parecz Béla dr. ügyvéd és Dömötör László mérnök szerepeltek. Este hét órakor volt a Minoriták templomában a díszes egyházi esketés, amely után a násznép a Központi étteremben ünnepi lakomán vett részt.

— Huzódik a színházi felszerelés megvétele. Arad város tanácsa a ma délelőtti ülésén ismét foglalkozott a színházi felszerelés megvételevel, azonban a döntést a hétfői tanácsülésre halasztották.

Herriot és Macdonald elutaztak Genfől

Apponyi és Herriot háromnegyedórás beszélgetése. — A Népszövetség leszerelési konferenciát hív egybe.

(Genf, szeptember 6.) Mindenki Herriot francia miniszterelnök beszédének hatása alatt áll, amelyet a párisi lapok meglegedett hangon tárgyalnak. A Journal azt írja, hogy a beszéd világosságának és meggyőző erejének köszönhető, hogy a közgyűlést magával ragadta. Herriot beszédében megmondotta az igazságot anélkül, hogy valakit megbántott volna. Herriot a délutáni ülés befejezése után annak az óhajának adott kifejezést, hogy gróf Apponyi Alberttel beszélgetni szeretne. Meghívta Apponyit kocsijába és a két államférfi a közönség lelkes éljenzése közben hagyta el a közgyűlés színhelyét. A francia miniszterelnök mintegy háromnegyed óra hosszat beszélgetett az ősz magyar politikusokkal.

Megbízható helyről származó értesítés szerint Anania és Franciaország delegátusai megegyeztek abban, hogy a Népszövetség lefegyverzési konferenciát hív egybe és ezen az értekezleten intézik el ezt a kérdést. A két állam képviselői elfogadták a döntőbírók

— Gömbös Gyula párbajt vívott. Budapestről táviratozzák: Gömbös Gyuláról, a magyar fajvédők vezérének a Világ „Ládinand Gömbös” címen erősen támadó jellegű cikket írt a napokban. Gömbös a cikk miatt, amelyet magára nézve sértőnek talált, provokálta Feleky Gézát, a lap felelős szerkesztőjét. A feleky segédei súlyos feltételi kardpárbajban állapodtak le, amelyet ma vívtak meg. Feleky a jobbkarján és a balvállán könnyebben megsebesült. Gömbös Gyula sértetlen maradt. A felek a párbaj után nem békültek ki.

— Eljegyzések. Cauders Magda + Engel Jenő jegyesek.

Baeder Emmy (Budapest) és Mendelovits Jenő (Budapest) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Házasság. Werner René (Sántana) és dr. Wiener Izsó (Buziás) szept. 7-én tartják esküvőjüket az újszentannai izr. templomban. (Minden külön értesítés helyett.)

— Beiratások az aradi állami elemi iskolákba. A tankerületi főtanfelügyelőség 8360—924. sz. rendelete alapján értesítettnek a szülők, hogy az 1924—25-iki tanévre a beiratások az összes állami elemi népiskolákban — az iskolatörvény 19. §-a értelmében — f. é. szeptember hó 1—10. között eszközöltnék. Minden szülő tartozik ezen idő alatt a 6—12 éves gyermekeivel az illetékes körzeti iskolában beiratás végett jelentkezni. Vasárnap, szeptember hó 14-én tartatik meg az iskolai év ünnepélyes megnyitása, a tanulóknak saját templomukba való kísérése a „Veni Sancte” szertartásra és esetleg az iskola felszentelése. Hétfőn, szeptember hó 15-én megkezdődik a rendes tanítás. Comitetul scolar comunal din Arad.

— A hölgyek csakis Rozsnyay-féle Szaril-crémel használjanak.

és a gazdasági szankciók elveit. Most már csak a katonai szankciók kérdése miatt állanak fenn a két ország delegátusai között a kérések. Nitti olasz miniszterelnök, a kitűnő békepolitikus is Genfben tartózkodik, aki a Neue Freie Presse tudósítójával az aktuális kérdésekről hosszabban elbeszélgetett. Nitti szerint a leszerelés kérdésében a hatalmak helytelen uton haladnak. Miért nem foglalkoznak azokkal a nehézségekkel, amelyek Európa békés életét akadályozzák. Kétkedek benne, hogy a Népszövetség meg tudja oldani a lefegyverzés kérdését. A valódi békének egyetlen módja a békeszerződések alapos revíziója és igazságtalanságaik megszüntetése. A mai formula tulajdonképpen az erőszaknak olcsóbb eszközökkel való fenntartása.

Gróf Bethlen István miniszterelnök bár nem hivatalos tagja a magyar delegációnak, de ha Magyarország újjáépítése kerül szóba a közgyűlésen, akkor a vitán ő is felszólal. Herriot francia és Macdonald angol miniszterelnökök ma este elutaztak Genfől.

— Pusztító felhőszakadás Radnán. Radnáról jelentik: Tegnap Radnán és környékén hatalmas felhőszakadás volt, amely nagy károkat okozott. Az orkán kitördelte a házak kerítéseit és rengeteg állat pusztult el. A solymosi hegyről köveket és fákat hengergetett le a nagy szélvész, amelyek az országútra estek és rövid időre forgalmi akadály állott elő. A Radna melletti Radnucán is pusztított a vihar, itt azonban csak kisebb jelentőségű volt. Az eddigi jelentések szerint emberéletben nem esett kár.

— Felhívás. Az arad megyei főorvosi hivatal felhívja az aradi és megyei gyógyszerészeket, hogy a most megjelent hivatalos mérlegkönyvet minél előbb szerezzék meg.

Iskolai beiratkozások alkalmával legolcsóbban **STRASSER** divatruházban vásárolhat Aradon.

— Imaszékek bérbeadása. Az aradi congr. zsidó hitközségi templomi, valamint a pótimaházi ülések bérbeadása f. hó 14-én kezdődik. A jelenlegi bérlők bérlési előjogát 19-ig bezárólag tartjuk fenn. Az imaszék tulajdonosok terhére megállapított karbantartási díjak is f. hó 19-ik napjáig fizetendőek be. Felkérjük a t. hitközségi tagokat, hogy a templomi jegyek zavartalan kiszolgáltatásának biztosítása érdekében esetleges kultuszadó tartozásaikat egyenlítsék ki. Az előjáróság.

— Béreljen Kerpel könyvtárban

— Beiratások a timisoarai Zsidó Lyceum összes intézeteiben (fiu- és leánylyceum, felső kereskedelmi iskola, melyek mind nyilvánossági joggal bírnak) olyan tanulók számára, akik eddig más intézetbe jártak, legkésőbb szept. 19-ig eszközöltnék. A javító vizsgálatok 15-én, a rendes tanítás 21-én kezdődik

HOGY ALL A LEJ?

1924. szept. 6-án 100 lejért adtak: **NÁRAKS**

2.64 svájci frankot,
9.61 francia frankot,
39.500 belföldi magyar koronát,
36.400 osztrák koronát.

Zürichben 2.7250 irankot
Parisban 9.80 irankot
Newyorkban 52.25 centet
Budapestben 40.800 41.100K.?

— Jelentkezési felhívás. Az aradi katonai ügyosztály felhívja Krausz Endre aradi lakost, hogy katonai irataival jelentkezzen az ügyosztály hivatalos helyiségében, a központi rendőrség első emeletén.

— Aszfalt — Lipován (Lippán.) Lipova község előjárósága egy minden izében helyes cselekedetre határozta el magát: a megveszte hites rossz aszfaltját kijavíttatja. A munkálatokat az oradea-marei (nagyváradi) Billumen cég vállalja el olyan feltételek mellett, hogy ahol beton szükséges azt 5 cm. vastagságban 55 lejért, ahol pedig ez jó, az aszfaltot 2 cm. vastagságban 127 lejért készíti el négyzetméterenként. Ott, ahol mindent ujjonnan kell elkészíteni, ott az aszfalt befonnal együtt négyzetméterenként 260 lejbe kerül.

— A cluji (kolozvári) és környékének királylátogatással kapcsolatos ünnepségekről egy sorozat kitűnő felvételt közöl a „Vasárnapi Ujság” friss száma. Ezekon kívül a cluji mintavásár vonul fel az olvasó előtt sikerült felvételeikben. Ezuttal is érdekesen szórakoztató szöveg rész emeli a lap színvonalát.

— Értesítés. F. é. szeptember hó 14-én délelőtt 11 órakor hegyközségi ülés Paulis községében. Tárgy: A szüreti idő megállapítása. Comuna Promont, Paulis.

— Villámokozta tűz. Az elmúlt éjszaka nagy vihar pusztított Zerindul mare (Nagyzerind) községben, ahol egy lecsapó villám tüzet is idézett elő. A villám a községgel határos földeken levő hatalmas szénakazlak egyikére esett be és azt felgyújtotta. A község lakosainak hosszabb munka után sikerült lokalizálni a tüzet. Az elégett széna az állam tulajdona volt és a kár körülbelül 100 ezer leire tehető.

— Dr. Ungár Imre konz. képesít. zenetanár hegedűóráiról bővebbet Klein papírüzletben Arad.

— Köszönet. Az aradi Tüdőbeteg gondozó intézet vezetője ezuton mond hálás köszönetet mindazoknak, akik Gulyás János villanygyári pénzbeszéde ur útján adományaikkal az intézetet működésében támogatták.

— A magyarokhoz írott szombati vezetőcikkünk egyik mondatába értelemzavaró hiba esuzott be. A kérdéses mondat helyesen így hangzik: „A magyar uralom alatt a magyar kormány nem kívánta a román iskolák teljes elmagyarosodását és egy percre sem vont meg azoktól a nyilvánossági jogot”.

Gysoform

Hogyan nyaraltunk?

Aradiak a külföldi fürdőhelyeken. — Milyen a nyári élet Olasz-, Franciaországban, Ausztriában.

(Saját tudósítónktól.) A nyárnak végérvényesen vége, pedig még csak szeptember elején járunk. Visszavonhatatlanul elmúlt és ha a hűvösebb, szellős idő nem jelezné az évszakváltozást, hát csalhatalanul mutatja, hogy visszajötték és utom vannak a külföldön nyaralók. A belföldi fürdőhelyek aránylag drágák voltak, holott ezek a fürdőhelyek még nem állják meg a versenyt a nagy külföldi, világhíres helyekkel. — Megállapítható a nyaralásra viszatértek elbeszéléseiből, hogy a belföldi fürdőhelyeken semmi új befektetés, semmi beruházás és nagyon kevés építkezés történt. Általában még mindig minden a régi primitív állapotában van. A kik külföldről érkeztek vissza, mind meglepődötten és boldogan beszélnek nagyszerű nyaralásról, rengeteg látványról, kellemességekről és ami a sorban nem lehet az utolsó — az olcsóságról. Olcsón nyaraltak az aradiak is; a temesváriak is lejeikkal akár Olaszországban, akár Marienbadban, Tirolban vagy Franciaországban fordultak meg. Ha szép és gondozottá, meg olcsóvá tennék belföldi fürdőinket, mindenki szívesebben keresné fel ezeket. Talán majd jövőre. — Most több külföldről hazatért aradi szótartunk meg, kik most tértek haza külföldi nyaralásukról részben egyedül, részben családjaik tagjaival.

Az abbáziai szezonról

az egyik nyaraló a következőket mondotta el:

— Az abbáziai élet változatos, színes, vidám és főleg olcsó volt. Amíg a szomszédos Lovranában átlagos 25—26 lira a napi penzió, addig Abbáziában 35 lira körül mozgott. Ebben természetesen benne volt a szoba bére is. Én a Hotel Residenz-ben laktam, balkonos, tengerre nyíló szobában, ezért meg napi ötszöri étkezésért fizettem 35 lirát. Vannak természetesen ennél drágább penziók is, de ezek már luxushelyek, ahová leginkább angolok és amerikaiak jártak. Abbázia a zsufolásig tele volt és a nyaralók hatvan százaléka magyar, akik közül nagyon sokan voltak erdélyiek, illetőleg bánágiak és aradiak. Abbáziát át alakították. A part sziklás részén nagy, robbantásokat hajtottak végre, homokot tettek ide és kész volt a Lido, amely a velenceivel versenyzett. A Quarnerot átalakították és a nagyterme most Európa legjobb terme. Este hat és hét, tíz és tizenkettő között jazz-band mellett táncoltak itt. Ennél is elegánsabb a Palace terrasza; ahová a legpazarabb estélyi toalettekben jártak a vendégek. A játékbankot az olaszok megszünt-

tették. Az az álláspontjuk, hogy a fürdővendégek nyugalma kártyaveszteségekkel nem szabad megzavarni. A fürdőt is modernizálták és kiszélesítették. A fürdők olcsók. Napi-jegy 2—4 lira, tíz szelvényes füzet 15 lira. Rengeteg a kirándulási alkalom. — Fiuméba könnyen lehet átrándulni, ahol még olcsó árakon lehet selymet, szövetet és hórút venni. A legérdekesebb, hogy Abbáziában borralító rendszer nincs.

Egy másik aradi ur

a franciaországi fürdőkről

számolt be munkatársunknak. Ő a következőket beszélte el:

— A legdivatosabb hely Deauville. Itt és a többi világhírű helyeken 2—300 frankot is elkérték a penzióért. De a többi fürdőben olcsóbb az élet, mint a romániai fürdőhelyeken. Jellemző, hogy 6 frankért jó dinert és 5 frankért dejeuner lehetett kapni. Én kevés magyarral találkoztam kiinn. Legalább is nyaralóval. A szállodák és éttermek alkalmazottai között azonban annál többet találtam. A fürdővendégek között különösen sok az angol, akik kihasználják a frankesést. A francia fürdőben is többé-kevésbé a táncdüh. A shimmy a legdivatosabb tánc még mindig. Az autó sokkal olcsóbb, mint nálunk. Az autó első megtett kilométerje 75 centimes, további kilométerek 50 centimesbe kerülnek. A szórakozásról a párisi színházak legkiválóbb művészeiből alakult staggionék gondoskodtak, a melyek egy-egy előadása nekünk valósággal élmény volt.

Az osztrák fürdők

közül Semmeringről a következőket hallottuk egy ott nyaraló aradi úrtól:

— A Semmering hoteljei zsúfoltak. A Panhans-szállóban, a lelegegésőbb hotelben kétágyas szoba 120.000 koronába került. Az Etzherzog Johannszálló éttermében 14 napi étkezésem alatt a legdrágább étel sült kappan volt, amelyért 35.000 koronát kértek. Félnapra a Sonwendsteinhez, a legszebb kilátási ponthoz való kirándulásra kocsis vagy autó 200 ezer korona. Én igen sok magyarral találkoztam. A táncdüh ott is teljes mértékben.

Gasteinben egy aradi ur fényesen élt és napi 200 ezer koronát költött. Egy másik aradi család Pörschlachba ment, ahol nem kapott szobát. Ezért Villachba mentek lakni, gyorsvonattal jártak ki a fürdőbe és a vonat annyiba se került, mint itt egy kisvasúti jegy. Naponta vonattal együtt nem költöztek többet személyenként 150.000 koronánál, tehát körülbelül 500 lejt.

Rendeletek a VII. hadtestparancsnokságtól.

Az Aradon állomásozó I. lovashadosztály parancsnokságától az alábbi hivatalos rendeletet kaptuk azzal, hogy azokat a közönség tájékoztatása céljából közzétesszük. A rendeletek sorrendben így következnek:

ÉRTESETÉS

Ohajtván, hogy az aradi és aradmegyei lakosság esetleges bajai mielőbb kielégítenek és hogy az ostromállapotról szóló törvény rendelkezéseit minden érdekelt ismerje, közhírré tesszük a 7-ik hadtest ma is érvényben levő 3., 4., és 5. számú rendeleteit, s közöljük, hogy minden nyilvános jellegű politikai, sport, szórakoztató stb. gyűlésre vonatkozó kérvények a közigazgatási és rendőrhatalóság véleményével ellátva az aradi várban levő I. lovashadosztály parancsnokságának adandók át, ott vehetők át a szükséges rendelkezések is. Az I. lovashadosztály parancsnoka: Scărlisoreanu s. k. tábornok.

3. számú rendelet.

Mi Cihoski Henrik hadosztálytábornok a 7-ik hadtest parancsnoka

tekintettel a Mon. Of. 231-1923-ik számában megjelent 853—1921. és a 131—1923. sz. magas rendeletekre, melyek az ostromállapot zónáját a 7-ik hadtest területére is kiterjesztik Magyarország és Jugoszlávia határai felé azon vonalig, mely Feldioara Rasboian (Székocsárd) Aiud (Nagyenyed), Teius (Tövis), Alba-Julia (Gy.-Fehérvár), Vintul de Jos (Alvinc), Pian, Tomnatec, és Petrosani (Petrozsény) helységeken át húzódik bezárólag, aztán a Kárpátok gerincén át Verclorováig, valamint az 1918. évi június 30-án kelt 1626. számú s az 1916. évi augusztus 14-én kelt 2798. számú M. Rend. megváltoztatására vonatkozó rendelet értelmében, mely a Mon. Of. 1918. évi július 1-én megjelent 79-ik számában tétetett közzé:

elrendeljük

I. cikk. 1. A 7-ik hadtest parancsnoksága által 1922. február hóban kiadott 2. sz. rendelet hatálytalan.

2. A 2. sz. rendelet helyébe a 3. számú lép, mellyel mindenkinek tudomására hozatik, hogy mindazok akik nem tartják be az alábbi rendelkezéseket a törvény szerint büntetendők a haditanács elé állítatnak a megjelölt cselekedeteikért s a békében elkövetett kénke déről szóló törvény 66—92. cikkei valamint a Btkv. 93—111. és 167—224. cikkei és minden más törvény értelmében büntetendők bármi volna is a főszervezők és társaik minősége.

3. tudomásul vétel céljából lejjebb közöltetik a maga egészében az ostromállapotról szóló törvény 2. és 3-ik cikkének teljes tartalma.

II. cikk. Minden a törvények és szabályrendeletek által a polgári hatóságoknak tulajdonított hatalom a köz és politikai rend fenntartását illetőleg a katonai hatóságokra száll át. A rendőrségi és állambiztonsági hatáskört a hadügyminiszter és a megfelelő hadtestparancsnok tábornokok, az ezen hatáskörrel törvényesen megbízottak fogják gyakorolni az egész országban.

III. cikk. A katonai törvénysszék feladata a katonai törvények értelmében kinyomozni az összes alkotmányellenes bűntettek és vétségeket, mint azok a Btkv. 93—111. cikkeiben foglaltatnak, s a Btkv. 167—224. cikkeiben foglalt állambiztonság és közrend ellenes rendeleteket.

IV. cikk. Az előző cikkben foglalt cél érdekében s az 1864. évi december 10-

én kelt az. ostromállapotról szóló törvény 6. cikke alapján

elrendeljük:

a) Senki sem tarthat előzetes engedély nélkül semmiemű lövegvert vagy kézfegyvert és semmiemű municiót vagy robbanószert. Így fegyverek birtokosai kötelesek ezeket a hirdetés közvételétől számított 10 nap alatt átadni a legközelebbi parancsnokságnak, ahonnan ezért igazolványt kap. Akiknek bármily előzetes engedélyük van 10 nap alatt kötelesek a megfelelő katonai hatóságnál (Hadosztály) jelentkezni, hogy új engedély adassék ki. A kihágást elkövetőket a járásbíróóság büntet meg a Btkv. 34. cikke értelmében s az erdélyi (1874. évi XL. tc.) kihágási törvény értelmében egy hónapig terjedhető fogházzal és 3000 leig terjedhető pénzbírsággal s a később hozandó törvények értelmében. A fenti büntetés még nem zárja ki azt, hogy fentiek mint kénke, lázadók vagy mint árulók kezeltesse-nek és büntetessenek, ha bebizonyul, hogy a fegyverek és municiók megőrzése vagy elrejtése azon cállal történt, hogy az állam biztonsága ellen használ-tassanak, vagy hogy az állam biztonsága ellen merényletet elkövetők rendelkezésre bocsátassanak.

b) Az ostromállapot zónájában a fegyvertartási engedélyt az illetékes hadosztályok adják meg.

c) Nyilvános gyűlésekre és mulatságokra az engedélyt a katonai hatóságok jóváhagyásával a megyei vagy rendőrperektus adja meg, akiknek joguk van bármikor beittantani vagy feloszlantni bármily gyűlést, valahányszor azt hinniek, hogy hasonló összejövetelek vagy gyűlések rendzavarást idézhetnek elő.

A rendelkezés ellen vétőket a közigazgatási hatóságok a belügyminiszteri rendelet alapján 15 napi elzárással és 1000 leig terjedhető bírsággal sújthatják s az utóbb hozott törvények értelmében az esetben, ha az ostromállapotról szóló törvény 3. szakaszában foglalt büncselekményt idézne elő, melyek nem a katonai hatóságok hatáskörébe esik.

d) A katonai hatóságnak joga van megcenzurálni a sajtót és minden közleményt, megakadályozhatván minden lap vagy közlemény megjelenését, avagy csak egyes hírek vagy cikkek megjelenését, ellenőrizni bármily levelezést akár bel- vagy külföldi, megakadályozva ezeket rendeltetésai helyükre való útját, ha szükségesnek látja.

A sajtóvétséget elkövetőket a polgári bíróságok nyomozzák ki és büntetik meg, a büntetőtörvények értelmében az esetben, ha a cselekmény természeténél fogva nem esnek az ostromállapotról szóló törvény büntetései alá.

e) A táviró vagy telefon berendezésekre a jóváhagyást a posta, táviró és telefonról szóló törvény értelmében az ostromállapot zónájában az illetékes póstahivatalok adják meg a katonai hatóságok előzetes hozzájárulásával, melyek közegeik által ellenőriztetik ez használatát.

Bármily titkos telefon vagy távirati berendezés vezetékkel, vagy anélkül a táviró és telefon szabályzat 9-ik cikkének 3-ik bekezdésében foglalt büntető határozatok értelmében szigoruan tilos (l. a posta, táviró és telefon díj-szabás 135-ik cikkét, érvényes 1922. április 1-től.) kivéve azon esetet, midőn az állam ellen irányuló célzatot szolgáltatnának, mely esetben az állambiztonságokra vonatkozó törvények alkalmaztatnak, melyek az ostromállapotról szóló törvény 3-ik cikkében vannak

Az új iskolaév kezdésével ajánlom dusan felszerelt rak-táramat hegedük, hurok és hangszerekellékekből.

M. Klein jun.

Írószér- könyv- és za-
neműkereskedés, Arad,
(Fehér Kereszt- épület).

felemlítve. (A hírlapok, táviratok, levele zések cenzurájára vonatkozó dekrétumok, kelt 1918. szept. 6. megjelent a Mon. Of. 1918. szept. 6. 134-ik számában.)

f) Házkutatás mindenkor és mindenütt eszközölhető, a hol a szükség kívánja, még a polgári hatóságok részéről is, azon feltétellel, hogy azonnal értesítendő a katonai hatóságok is, azonban a katonai hatóságok értesítéséig is a polgári, vizsgálobírói, járásbírói és bármily rendőrhatalósági tiszt és ügyészesség előzetesen is megvizsgálhatják a katonai törvényszékek illetékessége elé tartozó ügyeket azon kötelességgel, hogy az figyelmeztetéseket azonnal a katonai hatóságok elé terjesztik.

g) Az ostromállapot zónából eltávolítható minden büntetett előéletű (akiket bűnügyben ítélték el) és minden egyén akinek nincs lakóhelye az ostromállapot zónában.

V. cikk. Minden az ostromállapotról szóló törvény 3-ik cikkében foglalt rendelkezések ellen elkövetett büncselekményt a katonai rendőrbírói tisztek fognak megállapítani a C. I. M. 78-ik cikke értelmében, avagy a polgári rendőrbírói tisztek, ha a helyszínén katonaiak nem volnának.

VI. cikk. Minden az ostromállapotról szóló törvény 3-ik cikkében foglalt bűnügyekben a 7-ik hadtest haditanácsa vizsgál és ítél meg.

VII. cikk. A polgárok, jollehet ostromállapotban vannak, mindezek dacára gyakorolhatják az alkotmány által biztosított jogukat, amennyiben az előző cikkek rendelkezései által nincsenek felüggasztve.

VIII. cikk. Ezen rendelet az ostromállapot zónájában levő népesség tudomására hozandó kifüggesztés, hírlapok utján való kihirdetés és minden más hirdetési módra.

IX. cikk. Minden előző keletű rendelet hatálytalanítottatik.

Kelt a 7-ik hadtest parancsnokságánál Sibuban (Nagyszeben) 1924 július hónapban.

A 7-ik hadtest parancsnoka: Cihoski sk. hadosztály tábornok.

4. sz. rendelet.

(Megjelent a Mon. Of. 1924. aug. f.é. 166. számában.) Tekintettel a Mon. Of. 1923-ik évi 231-ik számában megjelent 131/1923 sz. magas rendelet intézke-

déseire, az ostromállapot alá helyezett ezen parancsnokság területén a Mon. Of.-ban történt közzététel keltétől kezdve a jelen rendelet lép életbe:

1. cikk. A büntető törvénykönyv 78. szakaszában foglalt büntetésekkel büntetettnek (5—10 évig terjedő fogház) és enyhítő körülmények tekintetbe vételével legalább egy évi elzárással:

a) Mindaz, aki írásban vagy szóval a kormányzást forma megváltoztatását, vagy az állam törvényeinek vagy intézményeinek megsemmisítését vagy erőszakkal való megváltoztatását hirdeti;

b) Mindenki, aki a fentemlített cselekmények hirdetéséhez közreműködik. — Ilyenmü, a rendelet életbelépte idején fennálló egyesületek fel lesznek oszlatva;

c) Mindenki, aki oly gyűléseken vagy értekezleteken vesz részt, melyeknek célja ezen cselekmények valamelyikének a hirdetése.

Ha ezeket a gyűléseket vagy értekezleteket megalakult egyesületek szervezik, bármilyen volna is ezek természete, ezeket az egyesületeket a katonai hatóságok fel fogják oszlatni;

d) Azon tulajdosok, akik tudva ezt, gyűlések és értekezletek szervezőinek termeket, vagy helyiségeket bocsátanak rendelkezésre;

e) Mindenki, aki nyomtatás, kőgép, másológép utján olyan könyveket, füzeteket, újságokat, hirdetményeket és bármi egyéb hoz forgalomba, hogy ezen cselekmények valamelyikét terjessze;

f) Mindenki, aki olyan egyént támogat bármi módon, aki a fent sorolt cselekmények valamelyikében bűnszöveg bizonyult, akár az ostromállapot zónájában laknak, akár nem;

g) Mindenki, aki olyan jelvényeket, címereket tűzne, vagy függesztene ki, melyek az állam törvényei vagy intézményei elleni biztatást vagy hiedelmet fejeznének ki;

h) Az ezen rendeletben foglalt büntetéseket az ellen is alkalmazják, aki a fentebb elsorolt cselekmények valamelyikét követné el az ostromállapot zónáján kívül, ha lakóhelyük azonban ezen zóna területén belül van.

A VII. hadtest parancsnoka: Cihoski sk. hadosztály tábornok.

5. sz. rendelet.

(Megjelent a Mon. Of. 1924. augusztus 1-1 166. számában.)

Tekintettel a 134—1923. számú magas rendeletre (megj. a Mon. Of. 1923-iki 231. számában), ezen az ostromállapot alá helyezett parancsnokság területén a Mon. Of.-ban való megjelenés keltétől számítva életbe lép a jelen rendelet:

1. cikk. Ugy a zárthelyi, mint a szabadég alatti gyűlések, bármi volna azok tárgya, a katonai parancsnokság engedélye nélkül meg nem tarthatók, 5 (öt)-nél több személyből álló csoportosulások tilosak.

2. cikk. Azok, akik ily gyűléseket vagy csoportosulásokat szerveztek, vagy ezeken résztvettek, a parancsnokság előzetes engedélye nélkül, a büntetőtörvénykönyv 90-ik szakaszában előírt büntetéssel sújtatnak (2 évig terjedhető elzárás és 5—10 évig terjedő fogházzal, akiknél fegyvert találnak.)

Kelt Sibiu (Nagyszeben) 1924. július 31.

A VII. hadtest parancsnoka: Cihoski sk. hadosztály tábornok.

A fenti rendeletek, miként a hadosztályparancsnokságtól kapott értesítés is leszögezi, a nyilvános kihirdetés napján lépnek életbe.

MOTI

xx Az aradi Erzsébet mozgószínház még ma, vasárnap tartja műsorán a „Páris királya“ című érdekesítő bűnügyi kép első részét. Hétfőn, kedden, szerdán kerül vetítésre a második rész. A kép regénye a világvárosi kalandorok

életéből van merítve s mindvégig a legérdekesítőbb mozzanatoktól tarkálk.

xx Ma, vasárnap mutatja be az aradi Apolló a „Moutmartre grófnője“ második részét. Tekintettel arra, hogy vasárnapra a jegyek nagy része már elővételben elkelt, ma vasárnap három órakor kezdődnek az előadások, amelyre még kaphatók jegyek. A film főszerepeit Mia May, Erika Glässner és Jannings Emil játsszák. A nagyhatású film még szerdaig marad az Apolló műsorán.

xx Patt Patachon magyar paródiaja a „Két és fél jómadár“ című szenzációs vígjáték, amely most szerepel az aradi Uránia mozgószínház műsorán. A magyar mozgószínházakban Zoro és Huru néven szerepelt Patt és Patachon és e kiváló vígjátékban Zoro szerepét Ujvári Lajos, Huru szerepét Vendrei Ferenc játssza. A két jómadáron kívül szerepel még egy fél jómadár, akinek szerepét Zoli, a törpe játssza. A minden részletében mulatságos, fordulatos vígjáték romantikus befejezést nyer. A női főszerepet Schick Magda játssza.

xx Ma, vasárnap az Apollóban és az Urániában 3, fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek az előadások.

xx Jön! A Névtelen ember, Harry Liedtkevel.

KOPROL hashajtó és okoldé

ENGROSS.

DETAIL.

Nagy őszi vásár az ORIENT Divatáruházban

Arad, Str. Alexandri (Saiacz-uca) sarok, Arad.

1 mtr. 180 cm. széles	Női gyapjú kelme ...	Lei	165.—
1 . 140	Kosztüm kelme ...	Lei	276.—
1 . 150	Férfi ruha-szövet	Lei	190.—
1 . 150	Férfi Raglán kelme ...	Lei	290.—
1 . 150	Tiszta gyapjú Kamarn...	Lei	460.—
1 . 150	Angol sötét kék kelme...	Lei	550.—
1 . 140	Selyem himz csikos kelme	Lei	375.—
1 . 140	Téli kabát posztó ...	Lei	425.—
1 . 150	Grapju spricelt kelme ...	Lei	295.—
1 . 140	Karadli plüsch	Lei	290.—450.—
1 . 100	Selyem Marocain mince szalmon	Lei	325.—
1 . 110	Eredeti drap nyers selyem	Lei	245.—
1 . 100	Mintás Liberté selyem ...	Lei	350.—
	Mosó dolainak kretonok szalmon	Lei	23.—45.—

1 mtr. Kelengye vászon 42.—, 1 mtr. Cérna zefir 46.—, 1 pár Női francia fátyol harisnya 98.—, Szőrmék, valódi angol Velourok, Kocsmenok, angol Kovercotok és Velour chifonok, Sil plüschök, finom fekete és Tegethof kelmék, Crepe de schinek. Mélyen lezállított áron. Allandó nagy raktár valódi angol férfi szövetekben. — Vidékre mintákat ingyen és bérmentve küld

„ORIENT“ Arad.

5101

MAIROVITZ-FÉLE

tűzifatelep, gőzfavágó- és aprító

Arad, Calea Radnei
(Radnai-ut) 55.

Szeptember hó 15-én megnyílik!

Telefon | telep iroda: 667.
| központi „: 399, 400.

Kapható a legolcsóbb napi árak mellett mindennemű tűzifa ölenként, felvágva, aprítva. :: Rendelésre hához való szállítást prompt :: eszköz.

SPORT.

O Galamb- és gömblövő verseny. Ioinap, vasárnap tartja a Cerbul aradi vadásztársaság az óvártéri sportpályán országos galamb- és gömblövő versenyt. A verseny olyan nagyszabásúnak ígérkezik, a melyhez hasonlót ez a sport nem produkált Románia területén. A védnöki tisztet Georgescu János belügyi vezérfelügyelő, prefektus, Scarisoreanu Romul és Manu György tábornokok, valamint dr. Robu János főpolgármester vállalták el. A verseny programját a leg gondosabban állította össze a rendezőség. A verseny iránt óriási érdeklődés nyilvánul meg és a rendező egyesület maga huszonötezer lej értékben díjakat tűzött ki, a felajánlott tiszteletdíjak értéke pedig megüli a negyvenezer lejt, úgy, hogy a verseny győztesei több mint hatvanötezer lej értékű díjakban részesülnek. Erdély és a régi királyság leghíresebb vadászait és lövészeit ismeri meg holnap Arad közönsége. Szombat délig negyvenkét nevezés folyt be a rendezőséghez, de kétszeres nevezési díj mellett a helyszínen is lehet jelentkezni. A verseny pontosan reggel kilenc órakor kezdődik és déli egy óráig három versenyszám és egy selejtezőszám kerül lebonyolításra. A verseny folytatása délután 2 órakor veszi kezdetét és négy versenyszám, közöttük két bajnoki döntő fog lefolyni. Minden versenyszám kezdetét lövésekkel adják tudtára a közönségnek. A belépődíjakat nagyon mérsékelten állapította meg a rendezőség: emeleti és földszinti páholyülés 45 és 35 lej, tribünülés 25 lej, állóhely 20 lej, diák- és katonajegy 5 lej.

O Timisoarai footballmérkőzések. Vasárnap a Timisana (ezelőtt Kinizsi) a Jiomboliai S. E.-el, a TAC pedig a TMTE-el játszik barátságos footballmérkőzést.

O Megkezdődik a bajnokság. A tavalyi oly vitás bajnokság után elérteztünk az 1924-25-hez, mely remélhetőleg sokkal érdekesebbnek ígérkezik, mert most már a lupeni Jiul és VCS-vel egyesült CAMP is beleszól a küzdelembe. Szeptember 7-től tehát már az Arad-kerület bajnokságáért küzdenek csapataink. Aradon az AAC rendez mérkőzést az egyik aradi csapattal, míg Micalacán az AMTE és Olympia, Simerian pedig az ATE küzd a CFR-Simeriával a győzelemért. Aradon legvalószínűbb a döntetlen, míg a másik két helyen a vendégcsapatok győzelme várható. Mi az egyesült petrosani csapatban hisszük a bajnokság zöld gyepén való végleges győztetését, de nem lehetetlen, hogy a tavalyi bajnok, az ATE is beleszól a bajnokság kérdésébe.

O Bajnoki footballmérkőzés a volt Arad ker. bajnoksápa és az AAC között vasárnap, szeptember 7-én d. u. fél 6 órakor a Str. Col. Sirbu (Török G.-u.) sporttelepen. Ezt megelőzőleg a Victoria-Voința II. o. bajnoki mérkőzés d. u. 3 órai kezdettel.

Cenzurat: Prefectura Județului.

Felelős szerkesztő:

RÉTHY JÓZSEF.

A háziasszony kedvenc szappanja a kiadóságában és tisztítókéességében páratlan
„Szarvas” védjegyű Schichtszappan

Lloyd 2278

2651-1

Két és fél jómadár

Regényes történet 5 felvonásban.

Még ma vasárnap,

hétfőn és kedden az —:

Urániában

Vendrei Ferenc, Zoltán a törpe és Sohik Magdával.

SZERKESZTŐI SZERZÉSEK

B. Böske Arad. Magácska Két: kérdést intéz hozzánk. Elsősorban azt szeretné tudni, hogy hányféle szerelem van, másodsorban hogy hogyan magyarázzuk meg a kiábrándulást. Mindkét kérdésben mindenkinek megvan ugyan a saját véleménye, de mivel Magácska azt írja, hogy nincs önálló véleménye, kifejtjük a magunkét. Háromféle szerelem van: a tisztán erotikus, a tisztán platonikus és a tulajdonképeni szerelem, amelyet igazi szerelemnek is nevezünk. Hogy mi a különbség közöttük, azt maga a szóösszetétel is elárulja. A kiábrándulás a következő:

Ha egy leány szeret valakit, szerelmét felruhazza, felcírázza képzeletében mindenféle szép és jó tulajdonsággal, amely esetleg nincs is az illetőben. A szerelem többnyire látási zavarokkal van egybekötve és a kiábrándulás nem egyéb mint a rózsaszínű hálgyog lehullása. Oka pedig az, hogy a szerelmes lassankint rájön tévedésére. Különbösen mindezt magácska is tapasztalni fogja, ha eljön az ideje Krizantém. Igaza van a nagyságos asszonynak. Az utóbbi időben harapódzott el az a rossz szokás, hogy a szülők magukkal viszik a serdülő gyermeket, amikor este a kávéházba mennek és tekintet nélkül arra, hogy a fejlődő gyermeknek alvás kell, féléjszakát ott tartják a kávéházban. Ezzel nemcsak azt érik el, hogy a gyermek nem pihen ki magát kellően és meggátolják fejlődésében, hanem hozzászoktatják őket az éjzakai áráshoz. Amikor felnő a gyermek, ugyanezen sópáncsok. Nem is beszélve arról, hogy az elöttük levő példákön okulva, nagyszerű képet alkotnak maguknak a mai éjszakai életről, a tékozlásról és könnyelműségről. Azonban ez is csak addig marad divatban, míg valamely erkölcsrendészeti hatóság bele nem avatkozik a dologba.

R. S. VI. Nem közölhető. B. M. Arad. Versében némi tehetség csillog, de számiesetre sem áll a közölhetőség nyilván. Olvasson csak sok modern költőt és írjon is sokat — de egyelőre az asztaltól távol. Ha érzi, hogy már jobbakat ír, akkor próbálkozzon újra. P. László (Bp.) A cikket tényleg a mi lapunkból vették át, azonban nekünk az egyik igénylő mondta el az amerikai lap cikkének tartalmát. Hogy melyik szám, azt

HARISNYA még mindig a régi olcsó árban és **BOGYO A.** Arad. Str. Emineşcu 13. szám

16 minőségben szerezhető be! Minden színben órna, fétyol, főr és pamut minőségben, 20 lejtől 148 lejig. Férfi és gyermek harisnyák 18 lejtől, gyermek szvetterek 90 lejtől. — Női jumperek és jumper pamutok, rövidárúk stb. nagy választékban. 4936

Vidéki szülők figyelmébe! Beiratás alkalmából gyermek-cipők legolcsóbban, saját készítésű férfi- és női cipők raktáron

Czernóczi cipőüzletében Arad Strada Marasesti (Kossuth-uca) 7. sz.

CHARGEURS ARGENTINA, BRAZILIA, URUGUAY

* REUNIS * LEGNAGYOBB FRANCIA DÉLAMERIKAI VONAL

Hetenként háromszori hajóindulás

HAMBURG, HAVRE, BORDEAUX

KIKÖTŐKBŐL

VEZÉRKÉPVISELŐ NAGYROMÁNIA SZÁMÁRA:

A. SOLOMON FIAI TIMISOARA HOTEL ROYAL

Kitűnő kiszolgálás, nagy kényelem, elsőrangú ellátás, harmadosztályu kabinok. Lloyd 278 4614

pontosan az illető maga sem tudja. Ha közelebbi felvilágosítást óhajt, forduljon az Amerikai Magyar-Népszava szerkesztőségéhez Newyork 24. Union Square cím alatt és ott biztos információt kap. Egy olvasó. A sorsjegyek huzását elhalasztották februárra. A pontos dátumot a huzás előtt néhány nappal hozzák majd a lapok, amelyek beszámolnak a sorsolás eredményéről is.

RENAISSANCE

Arad. Str. Bratianu 2. :: Minorita-palota. :: Weitzer J.-u. 2. divatruház

- 140 cm. Női télikabát-szövet L. 380.—490.—
- Tiszta gyapjú női ruhászövet L. 275.—
- Angol férfi télikabát-szövet L. 685.—
- 150 cm. Férfi öltöny-szövet L. 290.—360.—450.—
- Velour chifton selyem bársony ... .. L. 750.—
- 110 cm. Angol ruhahársony L. 560.—
- Gyermekruhahársony ... .. L. 188.—
- Cilinder kalanhársony ... .. L. 275.—
- Düftinek minden színben L. 240, 235.—
- Selyem crep Marocain ... .. L. 250.—
- Crep de chen minden színben ... .. L. 475.—

Angol Kocsmen szövetek minden színben

GYÜKSZENET

bőrkeményedését és szemölcsét gyorsan biztosan, fájdalommentesen és veszélytelenül kéri a Kukirol. Orvosilag ajánlva. Ezerszeresen bevált. Gyógyszerárban és drogueriában kapható. Lábizzadás, kisebesedés és gyulladás ellen Kukirol lábfürdő. Leraikat Vojtek és Welsz drogueria Arad. — „Lloyd Express” 2893. 4745

NYILTÉR.

E rovat alatt közléteért nem vállalunk felelősséget.

Iparművészeti- és kalapkészítési tanfolyamot nyitok szept. hó 15-től kezdve, melyre jelentkezéseket már most elfogadok. E tanfolyamon mindenkinek módjában lesz úgy az elsajátítható iparművészeti, mint a kalapkészítési technikával biztos ekziszeneciát teremthetni.

Elisabeta Faragó.
15086 Arad Plata Catedral 9-6.

Rudolf Mosse 916a 10117

Értesítés!

Szeptember 15-én megnyitok francia és angol női divatsalonomat. Egyben a legsikesebb kalapok készítését vállalom. Tanítványokat mindkét szakmára korlátolt számban elfogadok. A t. hölgyközönség szives érdeklődését kéri

Fischer Gitti
Arad, Str. Grigorescu 3. (Munkácsy-u) Motorállomással szemben.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik felejtetlen jó férjem temetésén megjelentek és részvétükkel fájdalmamat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondok hálás köszönetet.
Arad, 1924. szeptember 7.

Üzv. Frischmann Józsefné.

Használt ólom
megvételeire kerestetik.

Leányka, fiu, baby, úszó és téllkabátokat legszebb kivitelben raktáron tart és mérték után készít. Női costumok és köppenek legegánsabb szabás szerint raktáron. **Deutsch Anna**, gyermekruha üzlete, Arad, Str. Alexandrii. Rudolf Messer 9168

HAJAT VESZEK

Fischer János modern hajmunka vállalat, Arad, Str. Marasesti (v. Kosuth-u.) 24.

Eladó házak elfoglalható lakásokkal legolcsóbban Aradon Haász-iroda utján vehetők. Strada Romanului 5. 16524

FIGYELEM!

Azonnal elfoglalható 8 szobás lakással, vízvezetékekkel, magánház a belváros közelében, 290 ezer Lejért. — Egy hónap alatt elfoglalható 3 szobás, fürdőszobás lakással, magas földszintes ház, a belváros közelében, 340 ezer Lejért. — A főter közelében, legforgalmasabb utcában 8 lakásos bérház, 4 szobás elfoglalható lakással, 750 ezer Lej. — Tökebefektetésre alkalmas bérházak, üzlethelyiségekkel a főuton és a főut közelében. — Kisebb és nagyobb bér- és magánházak a bel- és külvárosban. Gazdálkodásra alkalmas házak, kertes házak. Iparvállalat és gyáralapításra alkalmas házak nagy telkekkel, mind elfoglalható 3-8 szobás lakásokkal, eladók. Díjtalan felvilágosítással szolgál **Haász Albert** ingatlanforgalmi irodája, Arad, Str. Románului 5. (Zrinji-ucca). 16045

Női confection, kabátok, ruhák, lemperek elsőrendű kivitelben Parisnál ARADON, a városházával szemben.

Patent harisnyák 16.— lejtől. :: Női harisnyák rendkívül olcsó árban. Férfi ingek zefir dívat színekben :: 2 darab gallérral 208.— lejtől :: **Szücsnél** ARADON, a motorállomással szemben.

Szőnyegek, sezlontakarók, asztal-ágygarnitúrák a legjutányosabban beszerezhetők: Lisssem Sándor confection és női dívat üzletében Arad Piata A. Iancu (Szabadság-ter) 2.

Esslingeni rendszerű faredőnyöket, ablakokat, ajtókat elsőrendű kivitelben, bármily mennyiségben készítünk. Gyártunk minden e szakmába vágó munkákat u. m.: portalet, tüzet — és irodaberendezéseket stb. parkett, padozat. — Czeiler-féle szab. mángorlót. — Nagy készáru raktár. :: :: **Czeiler és Szathmáry** asztalosáru gyár Arad, Str. CIONTEA

Begjobb diáksapka kapható. WURZEL TESTVÉREK ARAD, Piata Plevnoi (Arpád-ter) 2. sz. Ugyanott javításokat is elfogadunk.

Üzletáthelyezés Szíves tudomására hozom tisztelt vevőimnek és megrendelőimnek, hogy **21 év óta fennálló uriszabó üzletemet** Arad, Str. Alexandri (volt Salac-uccából) Str. Bucur (volt Eötvös-u) 3. sz. alá Rozsnyay gyógytár mellett saját házamba **helyeztem át.** Teljes tisztelettel: **Kádár István.**

Figyelem! A belvárosban emeletes új uriszabó ház, 4 modern négy szobás fürdőszobás parkettás lakással eladó. 16525
Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

MOTOREKE Komplet tüzemben látható. Versenyen kívüli munkateljesítmény és tartósság. Azonnal szállítható **Kovács Soma Társánál, Arad.** 5065

Eladó jutányos áron 3 HP. fekvő benzin motor és 2 db. 1 méter 25 cm. átméretű sima hengerpár fogas kerékkel. „BITUMEN” Román Aszfalt-nál Arad, Calea Bihorului No. 30. 5064

Épületek tervezését, építését, átalakítását olcsón vállalja Koch Károly okl. építészmérnök ARAD, Str. Alexandri (Salacz-u.) Solymos ház

ÉRTESEITÉS! **Lipova szénsavas-vasas gyógyfürdő igazgatósága a szobaárakat szeptember 1-től kezdődőleg október 30-ig 50 százalékkal leszállítja!** Ezáltal módot akar nyújtani a szegényebb sorsu osztálynak is a fürdő használatra. — A víz kitűnő gyógyhatásu rheuma-, csusz- és szívbántalmaknál, különösen női bajoknak. **Napi ellátás 70.— lejtől feljebb.**

Norddeutscher Lloyd F. Missler BREMA. A legrégebbi és legjobb hajós társaság. Szállít utasokat. **Éjszak Amerika, Canada, Brazilia, Argentina, Cuba, Mexicoba, továbbá Palestina, Afrika és Ausztráliába.** Díjtalan felvilágosítást ad az **Aradi fiók** Bulev. Reg. Ferdinand 63-65 Telefon 851. 5017

Női és férfi kalapok tisztítását festését minden színben, kemény kalapok tisztítását és szegését valamint mindennemű alakítást új kalapokat rendelésre 300.— lejtért minden színben a legújabb dívat szerint pontosan Galló György kalapos, készít: ARAD, Strada Brațianu 17. (az udvarban). 4491

Gyakorlattal rendelkező **fiatal tisztviselőt** azonnali belépésre felveszünk: **Flesch & Klein fakeskedők** Arad, Str. Unrei 6-8. 10118

Csodás hatású arcszépítő és finomító a Földes-féle Margit és Madelaine creme. Előbbi nappal, utóbbi éjjeli használatra. Eltünteti szeplőket és májfoltokat, atkákat (mitesser) ráncokat és redőket. Az aro pár nap használat után üde, hamvas rózsaszín lesz, arotisztatlanságok eltűnnek. Zsíros aron hölgyeknek és uraknak ajánlunk **HELA CITO**. Minden nap használatra **MARGIT-SZAPPANT** és **MARGIT-PUDERT**. **Dr. Földes gyógyszerár Arad**

Szabász férfi confection szakmában jártas, másodsabásznak relvétetik 10117 Ajánlatok Menozser Adolf férfi confection gyara Arad.

Langjähriger in allen Zweigen des Bank faches versierter Bankbeamter durch viele Jahre in Berlin und Wien in Stellung gewesen besonder tüchtig und internationalen Devisenverkehr mit kenntniss der Francös und deutschen Sprache sucht Stelle in **Bank oder grosseren Industrie Unternehmen.** Offerte an die Expedition des Aradi Közlöny unter „Bankbeamter.“ 5078

Ghioroc-Minisen 18-as megállónál legezsebb helyen 6 kat. hold szőlő kolnákkal, teljes felszereléssel, természettel együtt, elköltözés miatt eladó. Bővebbet: Arad, Str. Cuza Voda 33

Főgépezés ki a famegmunkáló gépek kezelésében jártas városi üzemhez kerestetik. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalban. 5088

Ujságmakulatura 5 kgr.-os csomagokban kapható a kiadóhivatalban

Őszi felöltő és ruha újdonságok legolcsóbb bevásárlási forrása **Julia PLESZ Gyula** központi női és gyermek ruhaáruháza Arad, Str. Col. Pirici 3. (Vörösmarty-u) a színház hátsó bejáratával szemben. Külön angol és francia mértékesztély. Kérem a címre figyelni!

Naponta indítunk futárt Clujra (Kolozsvárra). Magyar és cseh vizumot Sándor (volt Kelet) Hírlapiroda, Arad, Bol. Regina Maria 10. Hajós gyógtár mellett. **36 óra alatt szerzünk.**

Apró hirdetések.

Vétel és eladás.

ELADÓ 5 HP. benzinmotor, benzines hordók, vízmentes ponyva és egy fa szin. Arad, Str. Mărășești (Kossuth-uca) 37-39. szám. 8084

BÖRUTAZÓTASKA, Biedermayer székek, majolika asztalka, hintaszék, könyvszekrények, íróasztalok, kredenciükös mozdó, írimó, antik consoltükör, asztalok, szalonok, gyermekágy, kerti garnitúra, fotélek, ezüst állványú gyümölcs tál, 6 személyes ezüst evőeszköz, retikul, ékszerek, festmények, scheslon terítők, szőnyegek, csillárok, gobelin és egyéb kézimunkák, dísz tárgyak, gramofon 18 lemezzel. stb. eladó: Arad, Strada Consistorului 12. (Batthyány-u.) I. em. jobb. 1000

GYÖNYÖRŐ orosz szamovár, gyermekkosci, ebédlőasztal eladó. Strada Granicerilor (Török Ignác) 9. 5092

EGY világos hálószoba sürgősen eladó. Arad, Calea Aurel Vlaicu 195. 5089

BIZOMÁNYBA VESZÉK complete szoba berendezéseket, butorokat darabszámban, szőnyegeket, ezüst, mü, antik, bronz és dísz tárgyakat, ékszereket, festményeket, ehérményeket, szőrméket stb. — Arad, Strada Consistorului 12. (Batthyány-uca.) I. em jobb. 1000

REUMA szesz, különösen bevált szer köszvény, csusz, idegszába, stb. ellen. Dr. Földes gyógyszerár Arad. 54

VESZÉK könyvtárakat, hangjegyeket hegedűgyűjteményeket, festményeket és hegedűket a legmagasabb áron. Kerpel Izsó könyvkereskedése. 100.000 kötetes kölcsönkönyvtár Arad. Telefon 385. 881

NYERS borkövet vesz Irom Arnold Arad. Strada G. Alexandrescu (Bercsényi Miklós-uca) 39. 1608

BUTORAKTÁRAMBAN ebédlők, hálósobák olcsóáron kaphatók Wiegendorf. Arad Str. Eminescu Deák Ferenc-u.) 6. 874

KERESÉK MEGVÉTELRE RÉGI (antique) szalngarnitúrát ANTIQUA Plata Sibiuai Viteazul No. 9. Arad. 4988

PERZSASZŐNYEGEK 260x350 és 820x880, eladók. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 5004

EGY erős orsós prés eladó. Érdeklődni Brandt bádogosnál, Dácia kávéház udvarába, Arad. 5049

HAT SZEMÉLYES téli karosszéria eladó. Arad, Str. Rahovei 92. (Mihály-u.) 5048

VARRÓGÉP és fényezett szekrény eladó. Arad, Str. Gheorghe Ionescu, 9. 5055

ELADÓ 6 drb. erős stráfkocsi, 9 drb. erős hám, 3 ponyva. Cim: Wilk Hermann Arad, Str. Cuza Voda 9. 5096

SZÓLÓPRÉS, alig használt, vasból eladó. Arad, Str. Vaselie Paguba 46. 5096

TRACTOR, Graef- és Stütt-gyártmányu 50 lóerős, szántásra és teheriuvározásra alkalmas, majdnem új állapotban, olcsón eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 5091

DOMBORNOMÁSÚ névjegyek, levélpapírok minden papírüzletben beszerezhetők. 4352

KIFOGASTALAN diófa háló 8000 lejért eladó. Araul-nou (Ujarad) F6-ut 202. 5059

ALKALMI VÉTEL! Négy száz kat. bükkfa erdő 10 évi kitermelésre, holdankint 2500 lej, évek óta fennálló szállítási válatat teljes felszereléssel eladó. Értekezni Flora-iroda Arad, Bulev. Regina Maria 10. 5068

Ingatlan.

SZŐLLŐ! Ghioroc (Gyorok) centrumában, a református templomtól pár percnyire, 2 kataszter termő, 1 kataszter frissen forogott parlag, 2 szoba, előszoba, konyha, külön présház felszereléssel, eladó. Bővebbet a hegykapunál, a csözéztől. 5029

KILENCEVENÖTEZER Lejért eladó Arad, Strada Oituz (Illés-uca) 50. számu 8 kis lakásos ház, melyből 1 szobás, konyha azonnal elfoglalható. 5050

STR. GELU (Álmos-uca) 24. sz. ház elfoglalható kétszobás lakással, műhellyel, timár-telep engedéllyel eladó. Bővebbet: dr. Nagy Sándornál Arad, Bulev. Regele Ferdinand 22. 5097

MODERN saroküzletház korlátlan italmérséssel eladó. Az egész ház üresen azonnal átadó. Bővebbet a háztulajdonosnál Arad Str. Episcopul Radu 28. (Magyar-u.) 5063

MICALACA-NOUN négy szobás magánház kerttel, 150.000 Lejért eladó. Bővebbet Wallinger-irodában, Arad. 15086

SZŐLLŐ elfoglalható modern lakással kisvasút közelében eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 5114

Magánházat, nagyjövedelmű bérházat, földet, málmot bérbe és eladásra közvetít „ARGUS” Arad, Str. Eminescu 1.

Üzletek.

FÜSZERÜZLET lakással halálesett miatt sürgősen eladó. Cim az az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5078

ELADÓ péktüzet műhellyel, 1 szoba lakással, teljes felszereléssel 45.000 Lejért rögtön átadó, ugy füzserüzletek lakással együtt, teljes berendezéssel és több vendéglő a város minden részén teljes berendezéssel eladó. Flora-iroda, Arad, Bul. Regina Maria No. 10. 5067

BORPINCÉNEK, vagy raktárnak alkalmas helyiség kiadó. Arad, Strada Gojdu 7-9. 15087

BERENDEZETT NŐI DIVATSÁLON (műhely és próbaterem) a város központjában visszavonulás miatt hosszabb időre bérbe adó. Reflektánsok adják le címüket „Bérlő” jellegre az Aradi Közlöny kiadójába. 5018

VILÁGOS, nagy szuterén kiadó. Üzletnek, műhelynek alkalmas, főpostával szemben. Értekezni Arad, Consistoriului 12. 5577

Ellátás.

KÉT középiskolás uriflu teljes ellátást nyerhet uri családnál közel a kath. gimnáziumhoz. Arad, Str. Porombaru 13. (Knézich Károly-uca.) 4891

EGY-KÉT leány gyermek gondos ellátást nyerhet uri családnál iskolák közelében. Cim Savoy irodában Arad, Bulev. Carol I. (Erszöbet körut) 32. 188

KÉT uri gyermek egész iskolai évre lakás, ellátásra fölvetetik. Cim Str. Blantuziei 9. (Közép-uca) 4954

ISKOLÁS gyermeket teljes ellátásba vesz uricsalád. Lakás minden iskolához közel. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 5099

Különféle.

KITÜNO gyógyhaskötöket és csipőfűzőket készíték Horváthné, Arad, Piata Catedralai 6. 4613

ASSZONYOK, leányok részére gyorsan és pontosan elsajátítható állandó varró-és szabászati tanfolyam Arad, Strada Eminescu 6. II. em. 2348

GUMMIBÉLYEGZŐKET megrendelés napján szállítunk. „Perfect” műinteztet, bélyegzőgyár, dombormű-nyomda Arad. 15.062

ELADÓ magánház, jóljövődalmess bérház, kis papzszekrény, konyha butorok, kitömött szép páva, ugyazott műhely helyiségek kiadók. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 5118

HÖLGYEK FIGYELMEBBE! Harisnya jejeléseket, talpalásokat a legjobb anyagból elvállaltunk. Arad, Str. Corvin 5. (Hunyadi-uca) Harisnyakötőde. 5108

EZERJÓFÜ GYOMORELIXIR, páratlan hatású szer gyomor- és bífánsalmak, étvágytalanság, hányinger, feifuvottság, emésztési zavaroknál. Óvakodjunk hasonló nevű és kiállítású hamisításoktól. Dr. Földes gyógyszerár, Arad. 2905

Apró hirdetések folytatása a 16-ik oldalon

260 ☐-füles szép fakövő háztelek eladó. Arad, Str. Corabiei (Hajó-u) 44.

Mézet vásárol minden mennyiségben **D ü r r** Gusztáv cég Arad.

Földbérlet és eladás!

Aradmegyében 460 hold uri birtok szép felszereléssel, épületekkel, 10.000 Lejért. Szomszéd megyében 120 holdas uribirtok szőlővel, felszereléssel, uri lakkal, 20.000 Lejért eladók. — Szatmármegyében 280 és 500 holdas prima uribirtok élő-és holt felszereléssel, 75 klóért, Arad mellett 40 holdas bérbeadó, Ujaradon háztelek, 20.000 Lejért eladók 8862

„Argus”-nál, Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-uca) 1.

Műhelynek

alkalmas azonnal elfoglalható világos tágas helyiséget keresünk Aradon a belvárosban. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 5115

Uri nők figyelmébe!! Több év óta sikeresen működő **kalaptanfolyamomat** újra megnyitottam. Őszi és téli modellek megérkeztek. Alakítások model után készülnek. **Binder Cornelia** Arad, Str. Eminescu 46. (Deák F.-uca.)

Bérbeadó vasuttal szemben, bármely célra alkalmas 10 méteres **üzlethelyiség** „ARGUS”-nál, Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-uca) 1. Rudolf Mosse 9157

Üzletvezetőt keresünk aki a butoreládásban teljesen jártas, rajzoló és tervező előnyben. Román és német nyelv tudása megkívánatik. Írásbeli ajánlatok az igazgatóság címére:

Aradi Butorkészítő Iparosok Szövetkezete Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 41. küldendők. 10117

Mihaleczky Sándor butor asztalos Arad, Strada Sarindar No. 4. (Arok-uca). Készít ebédlő, háló-és uri szoba, valamint konyhaberendezéseket s legutányosabb áron. — Javításokat pontosan eszközölk. 5112

Eladó külön-külön is 20 ökör, 10 tehén, 13 növendék, 45 tenyészkoza két évesek, 100 q. zab, 200 q. széna és gazdasági eszközök, Siepreus (Seprős) Jud. Arad, Wertheimer gazdaság. 5042

Keresek német és magyar nyelv tudással **EGY KISASSZONYT** ki 10 éves fiamat az I-ső gimnáziumra privát tanítaná és zongora tanítását vállalná. Az illető családtagként tekintendő. Ajánlatokat **ROB JANOS** címre TALPAS küldendő.

Nászajándékok, dísz tárgyak, órák, briliáns és aranyáruk legolcsóbban beszerezhetők! „CASA DE CEASURI SI BIJUTERIE” (-) F E I N E R, Arad, Strada Bratianu No. 3. (-) Kerékpárok ujak külső és belső gummik, valamint az összes szerelési cikkek a legolcsóbban beszerezhetők Schwartz műszerésznél, Arad, Str.

Menyasszonyi fényképeket a legszebb kivitelben készít Bornstein photo-salon (uj Neuman-ház.) ARAD,

Valódi angol szövetek télikabát, raglán ruhaszövet Székelynél, Arad, Piața Avram Iancu 20 (Szabadság-tér.) 4953

APRÓ HIRDETÉSEK.

Vudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjat szavak szerint számítjuk. — Minden szó hirdetési ára hétköznap 2 lej 50 bani, vasárnap 3 lej. — Vastagabb betűvel 5 lej, illetve 6 lej. — A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket d. u. 5 óráig vesszük fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 25 lej, vasárnap 30 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti állapotában nem közölhető, azt minden egyes eseten megváltoztassa, illetve helyesbítse.

Levelezés.

MELYIK nemeslelkű idősebb ur volna hajlandó egy szorult helyzetbe jutott idősebb özvegy asszonyt 5000 lejrel támogatni. Minden rossz szándék kizárva. Leveleket „Özvegy jelígre” az Aradi Közlöny kiadójába kér. 5083

TISZGAMULTU leány, vagy asszonnyal megismerkedne régi hivatalnok, kitanult műiparos. Leveleket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába „Amerika” jelígre kérek. 5081

Házasság.

HÁZASSÁGKÖZVETITÉSI ügyben méltóztatnék bizalommal Faragó Jenő irodájához fordulni, Budapest Népszínház-ucca 16. Cégjelzéstelen levelezés. Díjtalan felvilágosítás. Megbízások: Romániából, Magyarországból, Szlovéniából, Jugoszláviából. 749

NŐSÜLNE: Huszonkilencéves gyáros Bővebbet: Faragó, Budapest.

NŐSÜLNE: harmincegyéves földbirtokos. Bővebbet: Faragó, Budapest. 749

NŐSÜLNE: Huszonhét éves nagykereskedő. Bővebbet: Faragó, Budapest. 749

NŐSÜLNE: Harminckét éves főorvos. Bővebbet: Faragó, Budapest. 749

NŐSÜLNE különböző koru és vallásu, vagyonu és társadalmi állásu uriember. Férjhez menendők, illetve hozzátartozók nak házasságközvetítési ügyben díjtalan felvilágosítással Faragó Irodája, Budapest, Népszínház-ucca tizenhat.

SLOVENSKOI dúsgazdag család férjhez adná leányát. Bővebbet: Faragó, Budapest. 749

FÉRJHEZADNA fogorvos huszonegyéves leányát. Benősülés lehetséges. Bővebbet: Faragó Budapest. 749

GŐZMALOMTULAJDONOS férjhez adná leányát. Bővebbet: Faragó, Budapest. 749

FÉRJHEZADNA földbirtokos egyetlen leányát. Vagyon: Hatszázhold Bővebbet: Faragó, Budapest. 749

ÖTMILLIO LEI vagyonnal független urhölgy férjhez menne. Bővebbet: Faragó, Budapest. 749

FÉRJHEZMENNÉ különböző koru, vallásu, vagyonu urhölgy. Feltétlenül komoly nősülendő uriember bővebb felvilágosítás céljából bizalommal fordulhat Faragó irodájához, Budapest, Népszínház-ucca tizenhat. 749

Alkalmazás.

SZAKÁCSNÓ, valamint szobaleány jó bizonyítvánnyal uricsaládhoz szeptember 15-re felvétetik. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 700

MUNKÁSLEANYOK felvétetnek Perfect Arad, Str. Eminescu. 5094

URINÓK figyelmébe! Az összes Divatlapjaim megérkeztek Iskola ruhákat mérsértelt áron vállalok Wolmuth Arad Str. Baritiu 8. 4968

ALLÁST keres hivatalba, raktárba, erdészethez értő román családos ember. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 5026

HÁZVEZETŐNÉ keresteti k 30-40 éves, gyermektelen. Cim Török főmólnár Zimándujialu. 5052

ANGOL és francia varráshoz értő leányok felvétetnek Arad, Str. Grigorescu (Munkácsy-u.) 9. sz. 5053

MINDENES szakácsnő két tagu családhhoz azonnal felvétetik Hoffmann Ottó Arad, Piața Avram Iancu 20. 5056

JOBBA NŐ szobaleánynak kerestetik. Cim: Weiszberger Arad, Str. Moise Nicoara (Petőfi-u.) 12. sz. 5047

AZ ARADI katonai kórház a várban keres egy főápolónót, egy ápolónót és egy szakácsnót. Felvilágosítás naponta a kórházi irodában a várban. 900

FIATAL VIZVEZETÉKI szerelő segéd, ki villanyban is jártas, állandó munkára felvétetik. Tanulók felvétetnek fizetéssel. Klein Géza Arad, Str. Moise Nicoara (Petőfi-u.) 4. 5041

ELÁRUSÍTÓ leányt felvesz a Dózsa kenyérgyár Arad. 5095

EGY perfect szakácsnő kerestetik. Jelentkezés hétfőn Aradon Román Államvasutak Üzletvezetőségének palotájában a portánál. 5043

BRAUN cipőszalonja Aradon, a főpostával szemben, elsőrendű cipésmunkásokat keres. 5076

PERFECT magyar-román-német levelező, könyvelő állást keres. Arad, Str. Nicolae Grigorescu 3. I. emelet. 5087

JÓ bizonyítványokkal rendelkező szakácsnót és szobalányt keresek szept. 15-re. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5089

ÉRDECFENYBŐ, ki márványozni is tud, állandó munkára azonnal felvétetik. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 5090

TANULÓ ellátással (étkezés) felvétetik. Arad, Schwarz János fűszerüzletében Arad, Calea Bihorului 2. 5098

SUCHE bescheidenes junges Mädchen zu meinem 6-jähriges Tochterchen. Offerten sind an Sándor Zeitungsbüro Arad zu adressieren. 10.117

KIFUTÓFIU felvétetik Kell és Krausz cégnél Arad. 10.117

APOLÓNÓ, maszírozónó ajánkozik házakhoz Arad, Str. Remus 22. 5071

SZABASZNŐNEK ajánlokozom, vidékre is megyek. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5074

ÜGYES kalapos és varróleányok felvétetnek jó fizetéssel. Fischer Gitti szalonjában Arad Str. Grigorescu 3. (Munkácsy ucca.) 10117

MÓZDONYVEZETŐT helyettesítői szolgálatra keresünk. Jelentkezni lehet vasárnap délelőtt 9-11 óráig az Aradvidéki Fatermelő R.-T. irodájában Bulev. Gen. Dragalina No. 4. 15.102

TISZTESSEGES mindenkes szakácsnő felvétetik Arad, Strada Gojdu 8. Vánornál. 15.087

ÜGYES, gyakorlott elárusítóleányok felvétetnek. Románul-németül tudók előnyben. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5106

MINDENES FOZONO takarítónő mellé felvétetik. Arad, Bulev. Carol (Erzsébetkörút) 37. II. 18. 5082

MEGBIZHATO, tisztességes, fiatal házaspár, házmesteri állást, vagy takarításért lakást keres. Megkeresések „Megbízható” jelige alatt az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kéretnek. 5075

ELSŐRENDŰ mindenkes főzőnő felvétetik Schäffer & Cristeánál Arad, Bingház. 5088

GYAKORLOTT horgolónők egész napi munkára kerestetnek. Cim: Sándor hirlapirodában, Arad. 10117

MINDENES szakácsné, jó bizonyítvánnyal két tagu családhhoz azonnalra kerestetik Szücs, Arad, Calea Radnei 70. (Radnai-ut). 5080

NÉMET, román, magyar levelezést napi egy órára vállalok. Megkeresések Sándor hirlapirodához Arad, „Levelező” jelígre kéretnek. 10117

Lakás.

LAKASOK egy-, kétfő-, háromszobások butorral vagy anélkül azonnal átadók és egy elfoglalható háromszobás magánház jutányos áron sürgősen eladó. Boross úrnőkéségnél Arad, Str. Consistorului No. 9. (volt Batthiányi-ucca) 5085

KELLEMES butorozott szoba urileánynak olcsón kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5057

HÁLÓSZOBA butor eladó, esetleg szoba konyhasználattal Arad, Str. Miron Costin 20-22. sz. 5045

UCCAI butorozott szoba magányos urnőnek kiadó. Arad, Str. Caragiale 16. sz. 5044

Oktatás.

OKLEVELES nyelvtanárnő német, francia, angol zongora órákat ad. Cim Reuss Arad Str. Granloelur 10. (Török Ignác-u.) 5072

BALÁS Mártonné zenekonzervatoriumot végzett tanárnő zongora- és franciaórákat ad kezdőknek és haladóknak. Arad Minoritapalota 2. I. 13. 5058

Öltöny, kabát, raglán, kosztüm és ruha szövetek a legolcsóbb árban

WEISZ ARMIN divatáruházában Arad, Piața A. Iancu 18. (Szabadság-tér).

Ezüst tárgyakért ékszerekért, tőrmelek arany és ezüstért, műfogakért igen magas árakat fizet **KUN JOZSEF** ékszerész Arad, Bulv. Regina Maria

MUZSAY-nál Aradon gummikabát... Lei 960.— double raglán „ 2450.— téli felöltő ... „ 2250.—

Varrógép-, kerékpár-alkatrészek, gramofon-lemezek legolcsóbb bevásárlási tőrreza Fábian és Társa, Arad, Strada Meștarianu No. 16. (Ferry-ucca). 4939